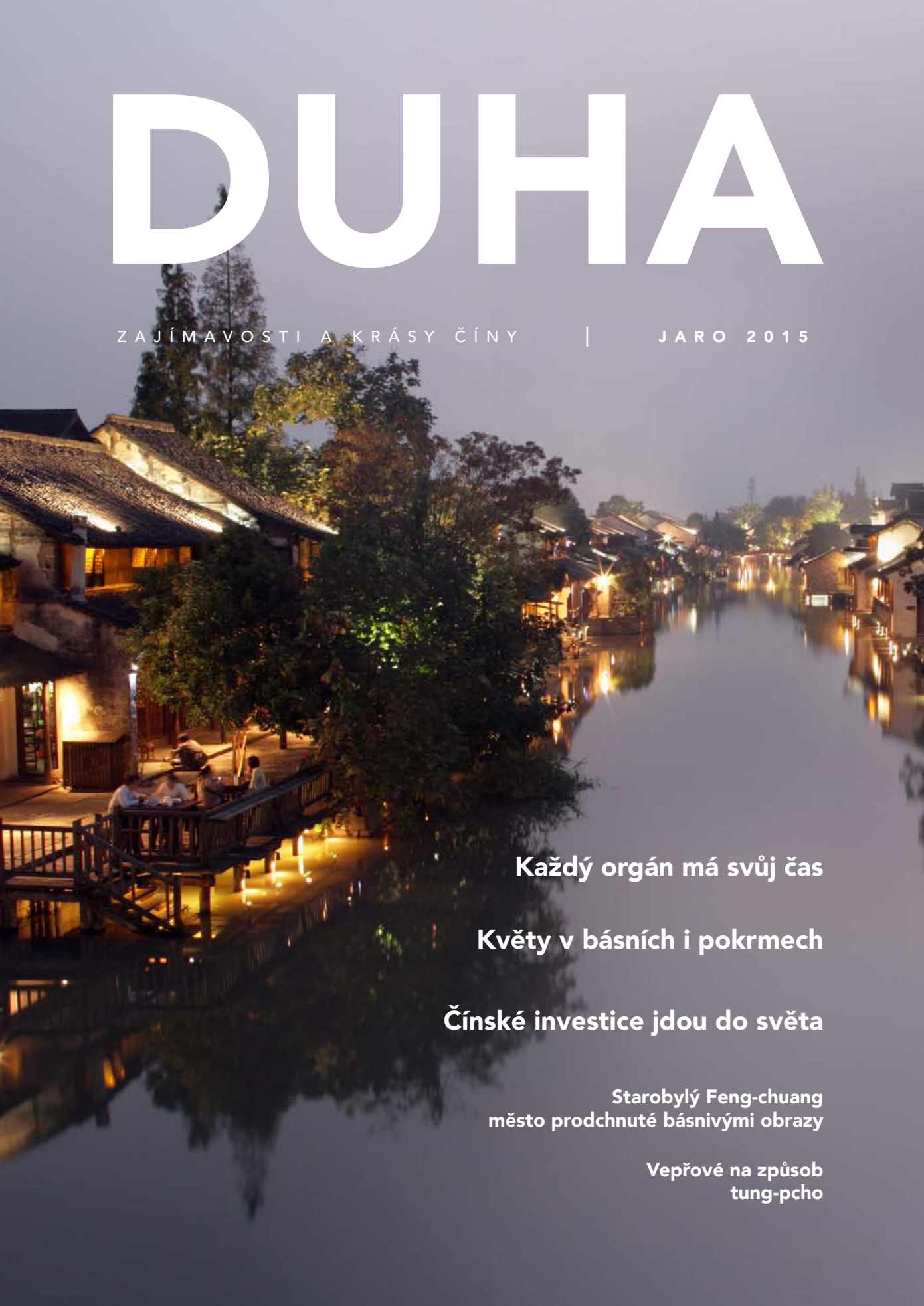

DUHA

ZAJÍMAVOSTI A KRÁSY ČÍNY

| JARO 2015

Každý orgán má svůj čas

Květy v básních i pokrmech

Čínské investice jdou do světa

**Starobylý Feng-chuang
město prodchnuté básnivými obrazy**

**Vepřové na způsob
tung-pcho**

Obsah

tradice
**Pekingská
pořekadla
přežila staletí**

17

tradice
**Stará umělecká
řemesla v novém
kabátě**

24

tradice
**Velký obřad
lukostřelby**

32

cestování
**Si-tchang:
tisícelé městečko
plné života**

4

kultura
**Čang Siang-ling:
kronikář utrpení
a nezlomnosti
lidského ducha**

18

čínská kuchyně
**Patří čínská kuchyně
na seznam
UNESCO?**

26

čínská kuchyně
**Květy v básních
i pokrmech**

34

cestování
**Starobylý
Feng-chuang**

8

cestování
**Malebný Wu-čen
protkaný vodními
kanály**

20

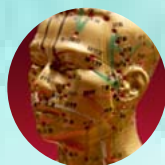
cestování
**Mlžný Čou-čuan:
vychutnejte si klid
a pohodu**

28

společnost
**Čínské investice
jdou do světa**

38

zdraví
**Každý orgán
má svůj čas**

12

umění
**Trojbarevná
keramika san-cchaj
z dynastie Tchang**

16

Editorial

čínská kuchyně
**Vepřové na způsob
tung-pcho**

41

umění
**Umění uhnětené
prsty**

48

zdraví
**Pohybem a uměním
proti stresu**

44

tradice
**Pravidla feng-šuej
pro obydlí**

50

společnost
**Obraz Číny
v zahraničních
médiích**

46

**Rok 2015 očima
čínských
představitelů**

47

Tento rok se nese ve znamení dřevěné ovce. Ovce je v čínské astrologii symbolem klidu, upřímnosti, přizpůsobivosti, mírumilovnosti, kreativity a představitivosti. Prvek dřeva je spojován s růstem, pevností a pružností, představuje vytrvalost, rozvoj a sílu. Strom symbolizuje zakořeněnost, ctění tradic a úctu k hodnotám.

Rok podléhající vládě dřevěné ovce nese všechny tyto atributy. Měl by to být čas zklidnění a zpomalení hektického tempa z předcházejícího roku divokého koně. Jako inspiraci Vám přinášíme článek, jak se zklidnit a lépe vyrovnat se stresem po čínsku. Mělo by se dařit i zdraví, a pokud Vás trápí nějaké zdravotní problémy, měla by jejich léčba postupovat poměrně hladce. K tomu může pomoci i přizpůsobení životosprávy jednotlivým obdobím dne, podle tradiční čínské medicíny je totiž každý orgánový systém aktivní v určitou hodinu, a právě v dané hodině je léčebný efekt pro daný orgán nejvýraznější. Hravá a poetická povaha čínského gurmána se na jaře rozhodně nezapře. Květiny nejenomže inspirovaly k bezpočtu mnohdy i dvousmyslných básní, ale i k výrobě lahodných nápojů pro osvěžení a zlepšení nálady. Podle čínského feng-šuej má pro zdravé bydlení svůj význam i výsadba ve dvorech a zahradách domů. Uvažujete-li ještě o zpestření svých zahrad, možná vám v rozhodování pomůže stará čínská tradice. Přejeme vám příjemné čtení.

Zuzana Drahovzalová
redaktorka časopisu DUHA

Si-tchang: Tisícileté městečko plné života

Si-tchang stojí v okrese Ťia-šan v provincii Če-jiang už šest set let a zcela se v něm dochovala starobylá architektura z dynastií Ming a Čching. O Si-tchangu se mluví jako o živoucím tisíciletém městečku. V jeho historické části se kříží a proplétá devět řek, které městečko dělí na osm částí propojených sedmadvaceti mosty

---

Po celý rok a za jakéhokoli počasí má Si-tchang atmosféru jako z obrázku městečka protkaného kanály, na kterém by kaligrafický nápis říkal:

*lidé jsou ve vody středu,
vodu klenou malé můstky,
na nich lidé vpřed se ženou,
a pod mosty plují lod'ky,
mosty jsou poseté krámkama,
na vodní hladině jsou vzhůru nohama*

Si-tchangu se dochovala spousta starých vil a dvorů, ztělesnění dřívějšího bohatství. Díky tomu, že město od svého založení využívalo jako cest především vodní kanály a zvenčí ho nic nijak výrazně neobtěžovalo, krásně se v něm dodnes zachovaly starověké památky.

Si-tchang se od ostatních starých vesnic liší především zastřešenou ulicí, ne nepodobnou té v Letním paláci v Pekingu, která se táhne skoro tisíc metrů. Když v Si-tchangu přší, nezmoknete, a když září slunce, jeho paprsky vás neoslňují. Městečko se zviditelnilo ve světě poté, co touto ulicí v mlze probíhal Tom Cruise ve filmu Mission Impossible 3.

Most Laj-feng-čchiao

Laj-feng-čchiao stojí na východě ulice Siao-tung-tie, most se třemi klenbami byl postaven v roce 1637 v desátém roce vlády císaře Čchung-čena z dynastie Ming. Podle legendy při jeho stavbě přiletěl pták a stavitelé to považovali za dobré znamení. Proto se mu začalo říkat most, kam přišel

fénix a přinesl syny („Sung-c' laj-feng-čchiao“). Zastřešený most s oboustranným zábradlím nemusíte jen přejít, na dlouhé lavici ze čtvercových dlaždic si můžete odpočinout a kochat se říční krajinou. O víkendech a na svátky se na mostě scházejí milovníci hudby a různých představení a hrají na všemožné hudební nástroje.

Si-tchang se vejde do půdorysu dvou kilometrů čtverečních. Ulice sledující vodní kanál se místy ztrácí v sevření domů. Na dlouhé lavici na nábřeží se probírají místní záležitosti i turistické postřehy. Jedinečným prvkem vesnice je zastřešená ulice. Doslova hutná atmosféra tohoto místa, kde moudří a dobrosrdeční obyvatelé Si-tchangu po tisíciletí uzavírali své obchody, zatímco je střeška nad hlavou chránila proti rozmarům počasí, aniž by stála v cestě dennímu světlu, vás zasáhne svou až mystickou silou.

Ulička Š'-pchi

V Si-tchangu je celkem 122 ulic a uliček, pět z nich je delších než kilometr. Podle jejich funkce se dělí na

tři typy. Jsou to uličky, které vedou k obydlím, uličky linoucí se podél řeky a průchozí ulice, které propojují dvě rovnoběžné komunikace. Sít uliček s obytnými komplexy, dvorci a obchody vyrůstala kolem řeky.

Nezajímavější je ulička, která se jmenuje Š'-pchi-nung, neboli ulička s kamennou kůží. Cesta dlouhá 68 metrů je ze 168 kamenných desek. V nejširším místě měří 1,1 metru, v nejužším místě pouze osmdesát centimetrů. Na kamenných deskách se neshromažďuje voda, protože zakrývají odtokový systém, který stihne srážkovou vodu vždy okamžitě pojmout a odvést. Kamenné desky jsou jen vrchní vrstva této dešťové kanalizace, odtud „kamenná kůže“ v názvu uličky.

Starobylý Feng-chuang

Městečko Feng-chuang se nachází v oblasti Siang-si na východě provincie Chu-nan. Jedna hora nedaleko města připomíná fénixe, jak se vypíná k letu. Tento obraz dal vzniknout názvu města, feng-chuang čínsky znamená fénix

Slavný spisovatel a rodák Šen Cchung-wen (nedávno vyšel výběr jeho próz i v českém jazyce) se svým románem Pien-čcheng proslavil po celém světě a s ním se proslavilo i jeho rodiště s kamennými ulicemi a „visutými dřevěnými domy“ tiao-tiao-lou podél řeky. V nich tradičně žijí příslušníci národnosti Miao (mimo Čínu se jim říká Hmongové). Domy stojí na kůlech, nahoře v domě se žije, prostor pod kůli se nevyužívá. Množství objektů staré architektury a jedinečná kultura etnické menšiny Miao dodává Feng-chuangu nezapomenutelného genia loci.

Chung-čchiao, tedy Duhový most

původním názvem most Ležící duhy, také se mu říká Dům větru a deště. Byl postaven v raných letech panování císaře Chung-wu z dynastie Ming. Nachází se ve středu města. Z mostu si můžete prohlédnout celý Feng-chuang, obzvláště krajina podél břehů řeky Tchuo-tiang je mimořádně půvabná. Most Chung-čchiaio má dvě patra, v prvním jsou obchody s nejrůznějším zbožím, druhé patro

patří místní lidové kultuře. Jsou v něm uloženy starobylé svitky a obrazy o Domu větru a deště. Vhod přijde místní šálek čaje.

Dlouhá zed' na jihu Čín

někdy se jí také říká „desetitisící mílová zed' u hranic národnosti Miao“. Je jedním z obrovských architektonických projektů staré Číny. Pod ochranou zdi plynul život příslušníků národnosti Chan a Miao bezpečněji, pokojně se mohli věnovat obchodu a své vlastní kultuře. Zed' dodnes vydává svědectví o tom, jak vypadala politika, ekonomika, kultura a vojenství dynastie Ming a je nenahraditelným studijním materiálem pro ty, kteří se zabývají historií dobývání a podmaňování národnostních menšin za dynastie Ming a Čching.

Šen Cchung-wenovo rodiště

mnoho lidí do Feng-chuangu přijíždí kvůli Šen Cchung-wenovi. Jeho díla jako Pien-čcheng, Siang-si a jeho Autobiografie oslovily řadu čtenářů. Místem, kde autor žil a tvořil, je mimořádný a krásný čtvercový

komplex budov s dvorem s'-che-jüan, uspořádaný ve stylu charakteristickém pro oblast západního Chu-nanu. Interiér zdobí cenné fotografie a umělecké předměty.

Pevnost u Severní brány

Pevnost se jmenuje Pi-chuej, ale protože byla u Severní brány, často se jí říká po ní. Její výstavba započala za dynastie Ming. V pátém roce vlády císaře Kchang-siho z dynastie Čching (1715) bylo cihlové opevnění předělané na kamenné.

Kameny přes řeku Tchuo-tiang

útvár měří sto metrů a tvoří jej pět kamenů, které vyčnívají z vody. Vysoké hranoly z červeného pískovce jsou od sebe vzdálené pět metrů a slouží jako pilíře pro dřevěnou mostovku. Jsou propojeny dřevěnými prky spojenými kovovými řetězy. Ty jsou upevněny ke kovovým sloupkům na břehu. Řetězy brání rozvodněné řece odnést prkna.

Řeka Tchuo-tiang

je největším vodním tokem ve Feng-chuangu, je mateřskou řekou města. Smaragdově zelenavá a průzračná voda vypadá jako drahokam. Obzvláště příjemné je nasednout na loď zastřešenou plátěnou plachtou, poslouchat lodníkovy písně a prohlížet si obydlí národnosti Tchu-fia, domy na kůlech rozseté na březích řeky.

Za branami města

Vesnice Lao-tung národnosti Miao

vesnice Lao-tung je kamenná pevnost s půdorysem důmyslně navrženým do tvaru osmi trigramů pa-kua. Obranné systémy a systém na odvádění vody se zcela dochovaly. Nejproslulejší vesnice národnosti Miao v celém regionu Siang-si dokumentuje místní

jedinečnou obrannou architekturu.

Vesnice Tung-tiou národnosti Miao

této vesnici se také někdy říká „vesnice božské medicíny“. Je vyhlášena jako domov výšivek národnosti Miao a vesnice stříbrotepců. Starobylá vesnice u města Feng-chuang je nejdlehlším místem, kam je zavedený elektrický proud a kam se dá dostat autem. Oddělená od světa, dodnes si uchovává své jedinečné tradice a zvyky, tajemnou medicínu a čarodějnictví národnosti Miao.

Dlouhá zed' Chuang-s'-čchiao

kamenná pevnost, která si i po mnoha válkách a bojích uchovala své majestátní vzezření s nejlépe dochovaným hradem z dynastie Tch-

ang, jehož původ je úzce spojen s císařovnou Wu Ce-tchien.

Turistické informace

Hostince a hotýlky v domech na kůlech jsou hlavně na jižním toku řeky Tchuo-tiang. V těchto tiao-tiao-lou zažijete autentickou atmosféru oblasti západního Chu-nanu - Siang-si. Ubytování vás vyjde podle sezóny na 10 - 50 yuanů. Na severním toku řeky Tchuo-tiang ubytování sice není v domech na kůlech, ale máte z nich lepší výhled na krajinu i na domy tiao-tiao-lou.

Každý orgán má svůj čas

Den je podle tradiční čínské medicíny rozdělen na 12 dvouhodinových intervalů, ve kterých máme pečovat o své meridiány, energetické dráhy v našem těle. Tímto způsobem si můžeme uchovat a zlepšit své zdraví

Dalo by se říct, že meridiány mají v našem těle roli spínače. Při léčbě energetických drah se většinou hlavní pozornost věnuje třem oblastem: vyčištění, srovnání a tonizaci organismu. Čištění rozlišuje mezi tělesnou konstitucí a symptomy, odstraňuje odpadní látky z našeho organismu. Srovnání znamená harmonizaci funkcí našeho těla,

především funkcí imunitního systému. Při tonizaci organismu musíme nejprve rozlišit příznaky chladu a horkosti a podle toho použít vhodnou metodu. Stravu upravíme tak, aby se tělo dostalo opět do rovnováhy.

胆

Hodinu před a hodinu po půlnoci je naše tělo nejzranitelnější

Stav lidského těla

je nutná látková výměna žluči. Ve spánku během dvou hodin kolem půlnoci může být dokončen metabolismus žluči. Ale v této době jsou funkce našeho srdce nejslabší.

Co dělat pro své zdraví

je klinicky ověřeno, že lidé trpící srdečními problémy umírají nebo u nich dojde ke zhoršení zdravotního stavu v průběhu noci. Pokud v rodině máte člověka s těžkou kardiiovaskulární poruchou, je třeba zvýšit v této době pozornost a sledovat jeho zdravotní stav.

Pokud chodíte běžně spát před jedenáctou hodinou, po probuzení je vaše hlava svěží a jasná, vaše pleť má krásný růžový odstín.

肝

Hluboký spánek v době od 1 do 3 hodin ráno chrání naše játra

Stav lidského těla

v těchto dvou hodinách je optimální doba na obnovu jater. Lidské myšlení i chování závisí na správném fungování jater, je třeba odstranit odpadní látky a obnovit dobrou kvalitu krve. Tyto procesy se nejlépe dovrší v době, kdy jsou játra nejaktivnější, tj. od 1:00 do 3:00.

Co dělat pro své zdraví

v těchto dvou hodinách je potřeba, aby vaše tělo odpočívalo hlubokým a ničím nerušeným spánkem, vaše játra tak mohou načerpat potřebnou energii. Pokud během těchto dvou hodin nespíte, vaše játra musí stále uvolňovat energii na podporu vašeho myšlení a pohybů, takže nemůže dojít k jejich dokonalé regeneraci.

肺

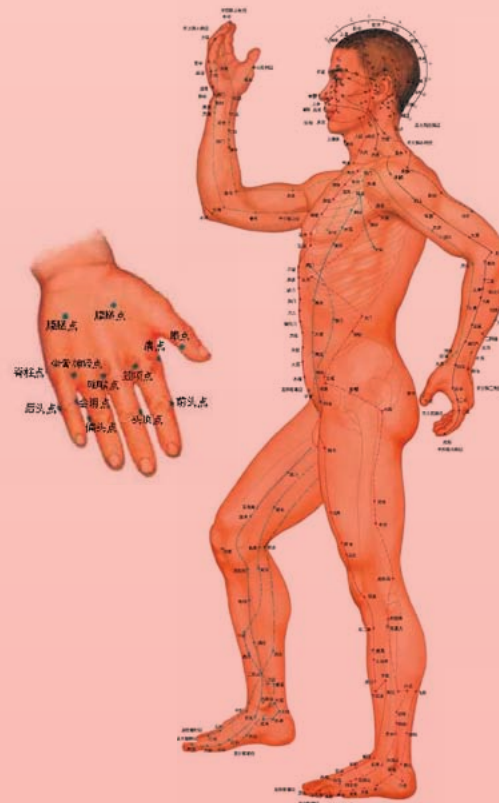
Hluboké oddechování během snění v době od tří do pěti ráno

Stav lidského těla

dochází k přeměně jinu a jangu, k transformaci z ženského principu na mužský. Lidské tělo v této chvíli vstupuje do hojnosti principu jang a úbytku jinu. V tomto momentu jsou naše plíce velmi vitální. Lidé s nemocnými plícemi mohou v této době často kašlat. I ve spánku se u nich může objevit kašel, dokonce i v těžší formě, než v denních hodinách.

Co dělat pro své zdraví

v tomto časovém intervalu naše tělo musí vdechnout velké množství kyslíku. Člověk proto musí v této době během spánku zhluboka dýchat, k tomu dochází, pokud je lidské tělo ponořeno do poměrně hlubokého spánku. Pokud se v této době vzbudíte kašlem, nejlepší je vypít sklenici teplé vody, která vám uleví.

大肠

Nezapomeňte navštívit toaletu mezi pátou a sedmou hodinou ranní

Stav lidského těla

V této chvíli je naše tlusté střevo nejaktivnější. Podle čínské medicíny plíce a tlusté střevo působí synergicky. Plíce prostřednictvím své funkce okysličovat krev podporují činnost tlustého střeva. Zcela je absorbována voda i živiny z potravin, startuje se proces vylučování odpadních látek z těla.

Co dělat pro své zdraví

Rozumné je nejprve po probuzení deset až dvacet minut odpočívat a mít čistou mysl. Pak po tomto pomalém probuzení nastává čas na co nejrychlejší vyprázdnění se. Sklenice teplé vody vám pomůže zbavit se škodlivin v tuto ranní dobu.

胃

Mezi 7 a 9 hodinou ranní si nezapomeňte pochutnat na vydatné snídani

Stav lidského těla

váš žaludek již čekal na vytoužený přísun potravy celou noc, ráno pak už hladu přímo sílí. Zároveň se však jeho funkce v této chvíli teprve lenivě probouzí, a tak ráno musí vynaložit veškerou sílu na to, aby strávil snídani. Pokud trpíte zárem v žaludku, může se to projevit zhoršením příznaků jako suché, popraskané rty.

Co dělat pro své zdraví

V tuto dobu snídejte. Pokud svůj žaludek dostatečně nezaplníte, bude stále vylučovat žaludeční šťávy. Když svůj žaludek necháte hladovět příliš dlouho, mohou snadno vzniknout žaludeční vředy, záněty žaludku, záněty dvanácterníku, zánět žlučníku a další nebezpečí. Hodinu po jídle můžete oblast žaludku jemně masírovat, posílíte tak fungování střev.

脾

Mezi devátou a jedenáctou zažehnte žížen

Stav lidského těla

tyto dvě hodiny jsou zásadní pro slezinu, orgán, který kontroluje trávení, vstřebávání a vylučování, navíc ovlivňuje krvetvorbu v lidském těle.

Pokud slezina dobře funguje, trávení, vstřebávání látek a kvalita krve jsou také v pořádku, proto jsou rty krásně načervenalé. V opačném případě jsou rty tmavé nebo bílé či dokonce fialové.

Co dělat pro své zdraví

Během těchto dvou hodin je dobré vypít dostatečné množství tekutin. Je důležité pít pomalu a postupně. Není dobré, abychom pili, jen když máme žízeň. Musíme dodržovat pravidelný rovnoměrný přísun tekutin. Neboť ve chvíli, kdy máme pocit žízně, vám vaše tělo naznačuje, že již trpí nedostatkem vody. V té chvíli je už na zdravé doplnění tekutin tak trochu pozdě.

心

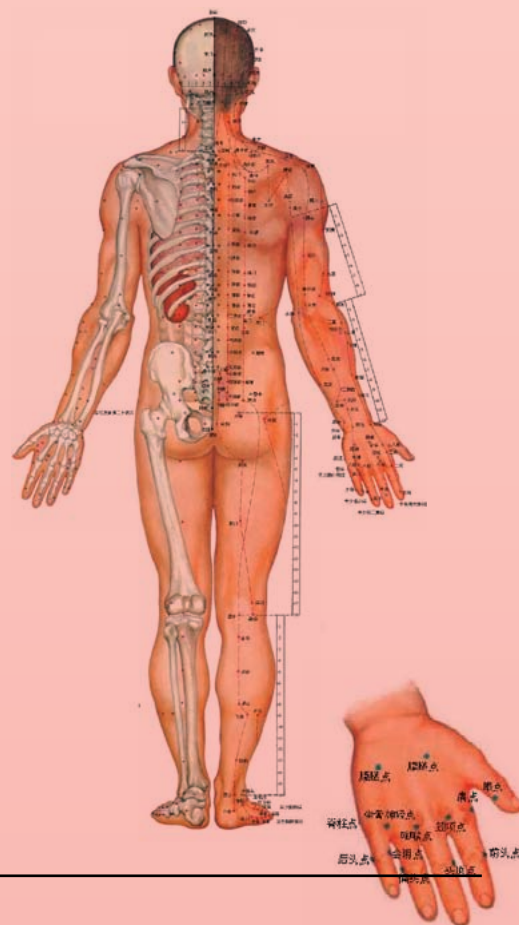
Kolem poledne si hezky odpočiňte a naberte energii do zbytku dne

Stav lidského těla

srdečnímeridiányjsouvutodobunejvitálnější.Jdetakéo chvíli, kdy je naše tělo plné energie. Srdce podporuje cirkulaci krve, osvěžuje našeho ducha, podporuje náš mozek i náladu. Pokud se kolem oběda na chvíli zklidníte, bude to mít velmi pozitivní efekt na rozvíjení vašeho duševního klidu, odpoledne i večer budete nabíti energií.

Co dělat pro své zdraví

abyste si zachovali klidnou mysl, je vhodné si odpočinout nebo si po obědě zdřímnout. Ale tento polední spánek nesmí být delší než jedna hodina, v opačném případě byste zbytečně násilím nutili tělo spát a snadno byste si přivodili nespavost. Když vstanete z postele po poledním šlofíku, je vhodné si zacvičit, tím rozproudíte krev ve svém těle a posílíte správné fungování vašich vnitřností.

小肠

Od jedné do tří vaše tělo vstřebává výživné látky

Stav lidského těla

Tenké střevo je velmi aktivní, odděluje od sebe nečisté a čisté látky, voda míří do močového měchýře, odpadní látky do tlustého střeva, některé látky putují do sleziny. V těchto dvou hodinách je důležitá výživa tenkého střeva. Pokud má člověk pocit horka v tenkém střevu, kašle nebo z něj vychází plyn.

Co dělat pro své zdraví

Je potřeba, abyste měli oběd sněžený již před jednou hodinou odpoledne. Jedině tak zajistíte, aby vaše tenké střevo bylo schopno správně vstřebat výživné látky z oběda. V opačném případě se všechny dobré látky nejsou schopny správně vstřebat, což by byla obrovská škoda a plýtvání.

肾

Od pěti do sedmi je čas pro manželský život

Stav lidského těla

ledviny uschovávají esenci, ze které se transformují důležité tekutiny reprodukčních a životně důležitých orgánů. Ledviny jsou pro fungování celého našeho těla neskutečně významné. V této chvíli dochází k intenzivní detoxikaci organismu, ledviny mají vliv na kvalitu spermatu, je to ideální doba pro muže.

Co dělat pro své zdraví

tato doba je vhodná pro manželské hrátky. Pro jedince, kteří mají problém s funkcemi ledvin, například lidé trpící impotencí, je tato doba vhodná na masáž a akupunkturu v oblasti ledvin, účinky jsou více než zřejmé.

心包

Mezi 7 a 9 večer vyrazte na procházku, vašemu osrdečníku to prospěje

Stav lidského těla

osrdečníkové meridiány jsou důležité pro ochranu srdce a vitální energie. Osrdečník má za úkol chránit srdce, navíc je i kanálem, přes který proudí krev. Mezi sedmou a devátou hodinou večerní zbavuje osrdečník srdce všech negativních škodlivých okolních vlivů. Díky funkcím osrdečníku je srdce v pořádku.

Co dělat pro své zdraví

Lidé se špatně fungujícím srdíčkem by si v této době měli poklepávat na osrdečníkové energetické dráhy, účinky jsou v této chvíli nejlepší. V tomto okamžiku zklidňujte aktivity a vytvořte si tak podmínky pro klidný spánek. Nejlepší je v této době se úplně vyhnout fyzické námaze, v opačném případě se vám bude jen obtížně usínat. Nejlepším pohybem je v této chvíli jednoznačně procházka. Příjemná procházka vám nejen podpoří zažívání, ale navíc i prospěje srdci.

三焦

Mezi devátou a jedenáctou večer se nerozčilujte

Stav lidského těla

„Trojitý zářič“ je zvláštní orgán definovaný v tradiční čínské medicíně jako největší z dutých orgánů „fu“. Jeho funkcí je řídit energii celého těla a starat se o průchodnost „vodních cest“, tj. o metabolismus tekutin. Pokud v této době již spíte, vaše žíly a tepny mohou v klidu nabírat sílu, odpočívat a regenerovat se. To bude pro vaše tělo jistě stoprocentně prospěšné.

Co dělat pro své zdraví

V této chvíli je podstatné, aby vaše mysl byla v klidu. Vyhněte se nadměrným emocím, nejenom rozčilování se, ale i přílišná radost zdraví nesvědčí. Pokud se večer s manželem či manželkou pohádáte, budete se cítit extrémně špatně a pokud do jedenácti váš vztek nezmizí, druhý den pak budete sklíčení a v depresi.

Keramika san-cchaj z dynastie Tchang

Dynastie Tchang byla vrcholným obdobím čínského feudalismu. Ekonomika prosperovala, umění a kultura vzkvétaly. Tato doba dala také vzniknout charakteristicky barvené keramice san-cchaj. Výtvoři proslulé svými pestrými barvami vypadají jako živé

Keramika san-cchaj vznikla před více než 1 300 lety. Spojovala prvky tradiční čínské malby, sochařství a dalších umění. Ke zdobení se používala technika lepení ozdobných prvků na předmět nebo vyřezávání reliéfů. Tyto ozdoby jsou často hrubé a vzbuzují silný dojem.

Zvláštností keramiky san-cchaj je technika, jakou vznikla výsledná glazura. Na předmět se nanášela zároveň červená, zelená a bílá gla-

zura. Při vysokých teplotách v peci se barvy začaly roztékat a náhodným prolínáním zelené, červené a bílé vznikala na povrchu každého předmětu neopakovatelná barevná kompozice.

Dodnes dochované exponáty keramiky san-cchaj z dynastie Tchang pocházejí převážně z jejího vrcholného období. V pozdním období Tchangů už je patrný úpadek této dovednosti. Náměty keramiky san-cchaj sahaly do pestré palety reálného světa. Modelovaly se převážně sošky zvířat, lidí a užitných předmětů, přičemž nejrozšířenější byly právě zvířecí motivy.

Typické je zpodobení koně velice statné postavy s širokou šíjí a mohutným pozadím. Pravděpodobně šlo o druh koně, který byl rozšířený na západě země. Sošky koní san-cchaj z dynastie Tchang mají mimořádnou

charakteristiku. Jsou vyobrazení ve statickém postoji, na první pohled klidní a vzpřímení a vypadají, jakoby naslouchaly, zda je okolo také klid. Dobrý pozorovatel ale postihne pouhou zdánlivost této nehybnosti. Dobře vyčnívající vnitřní napětí a nekld, přetavující se až do myšlenky pohybu v mysli zvířete. Detailní rytbou a kresbou je zachycen duch a vnitřní rytmus.

Výroba tohoto typu keramiky je komplikovaná. Nejprve je třeba najít a vytěžit použitelné horniny, z nich vybrat vhodné části, rozmělnit je, očistit od nečistot a usušit. Použitím formy se vymodelují předměty, které se pak opakovaně vypálí v peci. Poprvé se vypalují v 1000 – 1100 stupňové peci. Po vychladnutí se pomalují různými glazurami a znovu se dají do pece, tentokrát ale jen na 850 – 950 stupňů. Výsledkem této technologie jsou pestré a výrazné barvy.

×

Pekingská pořekadla přežila staletí

Na etiketu se ve staré konfuciánské Číně kladl nesmírně velký důraz. V průběhu tisíciletí se vyvinul složitý systém pravidel, jak se má a může člověk v určitém postavení chovat vůči svému okolí. Mnohá pravidla a zvyky se zachovaly prostřednictvím pořekadel

„Tři dny předem se zve, dva dny předem se volá, den předem odvléká“

Toto rčení se vztahuje k etiketě jak zvát hosty na svatbu. Když zvete přátele a rozesíláte svatební oznámení, měli byste je rozeslat do tří dnů před svatbou, jinak si o vás ostatní pomyslí, že nemáte vychování. Tři dny před svatbou je to „pozvání“, dva dny předem je to „volání“ a když někomu řeknete den předem nebo ten den, je to jako byste ho chytili za ruku a odvedli. Lidé, kteří si potrpí na slušnost, by nepřišli. Důležití přátelé a příbuzní se většinou zvou měsíc předem.

„Druhý nejstarší drží mísu, nejstarší ji rozbíjí.“

O svatbě se říká, že je to „šťastná událost“, ale i o pohřbu se říká to samé. „Červené a bílé šťastné události“ se vztahují právě k těmto dvěma obřadům. Šťastný pohřeb se většinou říká tehdy, když člověk žil dlouhý život a v pokročilém věku se odebral k věčnému spánku. Pokud však někdo zemřel předčasně, o jeho pohřbu se jako o šťastném nemluvílo. Při pohřebním procesu se dodržuje zvyk, že druhorozený syn nese hliněnou nádobu, kterou pak nejstarší syn vrhne na zem a rozbije. Nebožtíkovi tak přeje mír. Kdysi nebyly asfaltové či betonové cesty, a když se nádoba nerozbila, ostatní děti mohli přiběhnout a sebrat roztříštěné zbytky jejich bílé čapky, které se nosí na pohřeb. V takovém případě děti nikdo z rodiny neodháněl. Dodnes můžete staré lidi slyšet, jak říkají: „Co do toho vrážíš, chceš ukrást bílou čepici?“

×

„Plnou číši vína se hostovi připijí, plným šálkem čaje se host vyprovází“

Když někoho hostíme, vztahují se k tomu takováto pravidla: když si s někým připijeme, alkoholu by mělo být po okraj skleničky, ale čaje se nenalévá po okraj, to by byla známka toho, že hosta chceme vyprovodit. Tento zvyk rozvíjí následující pořekadlo: „Čaje sedm dílků, rýže osm dílků, alkoholu všech deset dílků.“ Čaje by se mělo nalévat asi do sedmi desetin šálku, rýže se nakládá do osmi desetin. Když to přeženeme, říká se, že „narážíme nosem“ a je to vůči hostovi neuctivé. Kromě toho hostě většinou „nevracejí misku“, aby se jim přidala rýže.

„Zlatý kohout sklání hlavu třikrát“

Jedná se o zdvořilostní gesto, kterým se dává najevo vděk. Když zdvořilému člověku někdo nalije sklenku alkoholu nebo čaje, ohne ukazováček a prostředníček a zaklepe jimi na stůl. Podle legendy, když císař Čchien-lung vyrazil inkognito na výpravy jako obyčejný pěšák a naléval svým poddaným čaj, jeho poddaní se mu nemohli poklonit, jak vyžadovala etiketa vůči císaři. Proto pokleknutí naznačili ohnutými prsty a omluvili se tak za své pochybení.

Čang Sien-liang: kronikář utrpení a nezlomnosti lidského ducha

Dne 27. září roku 2014 zemřel ve věku 78 let legendární čínský spisovatel a podnikatel Čang Sien-liang. Tento „čínský Kundera“, jak se mu přezdívá, byl první čínský romanopisec, který veřejně zobrazil sexualitu, hladovění a pracovní tábory. Zároveň se také pustil do podnikání a slavil skvělé úspěchy ve filmovém průmyslu

Filmová studia Čen-bej-pu v západní Číně připomínají Hollywood, filmová studia Universal a Monument Valley v jednom. Je to údolí s krajinou, která sloužila jako pozadí mnoha americkým filmům. Nacházejí se pětatřicet kilometrů severozápadně od Jin-čchuanu, hlavního města autonomního regionu Ning-sia etnika Chuej. Vznikly zde skvělé filmy od Rudého čiroku, který získal Zlatého medvěda, po kultovní film čínské mládeže Čínská Odyssea. Málokdo však ví, že tuto oblast objevil a filmová studia zde založil Čang Sien-liang, jeden z nejvlivnějších čínských spisovatelů ve světě.

Čang se narodil v roce 1936 do rodiny vyšší střední třídy v Nankingu ve východočínské provincii Ťiang-su. V křehkém věku třinácti let se dal na spisovatelskou dráhu psaním básní.

„Četl jsem různé básně. Věděl jsem málo o klasické čínské poezii, místo toho mě velmi zaujala ta moderní. Psaním poezie jsem vstoupil do světa literatury. V roce 1957, kdy jsem publikoval verše nazvané Píseň velkého větru, jsem byl nařčen z toho, že jsem pravičák. Pak jsem dalších více než dvacet let strávil v pracovních táborech, kde jsem se měl napravit.“

Ze slibného básníka se stal vězeň za mřížemi, jedenadvacetiletý Čang zažil největší otřes ve svém životě. Romanopisec bojoval o holý život a zažil dvě desetiletí strastí a traumat spojených s hladem. V roce 1979 byl po téměř dvaceti letech věznění rehabilitován. Když byl propuštěn, nezdolný spisovatel opět popadl papír a pero. Tentokrát se však místo poezie pustil do prózy, pro kterou nacházel inspiraci především ve svém pobytu v převýchovném táboře.

Od Polévky z trávy, která vzbuzuje zdání deníku, přes autobiografickou beletrii Můj strom osvícení Čang vykresluje skličující popisy oněch

bouřlivých let a zkoumá komplikovaný vztah mezi jedincem a společností, laskavostí a zlem, důstojností a přežíváním. Právě proto je považován za jednu z nejrepresentativnějších postav literatury ran, žánru, který se zaměřoval na smutné pohromy postihující intelektuály v 60. a 70. letech.

Podle Čou Č'-čchianga, profesora Nankchajské univerzity, který se zaměřuje na literární studia, však Čangova tvorba přesáhla tento žánr.

„Do jisté míry literatura ran představuje obviňovací styl psaní. Lidé tak mohou za toto neradostné období historie vinit jiné, což jim pomáhá ulevit vlastnímu svědomí. Čang Siang-ling si však tento přístup nedovolil. Ve své vlastní literatuře ran Čang viní sebe. Navíc se zamýšlí nad abstraktnějšími otázkami, jako jsou: proč jsme museli zažít takový rozvrat a na co se máme upnout, když trpíme.“

Nejslavnější z desítek Čangových publikovaných prací jsou Mimosa a doprovodný svazek Půl muže je žena.

Oba jsou psané polo autobiografickým stylem. První zachycuje zápolení mladého vzdělaného vězně při hladomoru, druhá se zaměřuje na protagonistovy sexuální obtíže poté, co je propuštěn z tábora.

V pozdních 80. letech vedlo Čangovo odvážné odhalování smyslnosti mezi mužem a ženou k zapálené diskusi, ale podle profesora Čoua jsou jeho romány vynikající právě proto.

„Na rozdíl od ostatních autorů literatury ran, kteří se zaměřovali na zachycení velkolepého vyprávění historických událostí, on byl první, který popsal tělesnou lásku a soukromé milostné aféry té doby.“

V těchto knihách autor odkryl vnitřní frustrace intelektuálů tváří v tvář extrémním strastem. Čang živým a pestrým jazykem odhalil, jak hlad, osamělost, ponížení a potlačovaná sexualita nelidsky sužuje křehkou lidskou duši a dennodenně ji láme na střepy. Zároveň zpochybnil význam lidské důstojnosti a existence v dobách utrpení a duchovního zápolení. Pro čtenáře mohou být strašlivá muka

ducha nesmírně smutná, ale autor se také zkoumáním možnosti znovuzrození a integrity mysli a těla snažil popsat situace, které zahřejí u srdce.

Od 80. let Čang Xianliang několikrát získal ocenění za nejlepší román roku. Jeho práce byly přeloženy do třiceti cizích jazyků. Některé se dočkaly zfilmování, např. Příběh pasáčka. Ten byl natočen podle Čangovy první prózy Duše a tělo a film se od svého uvedení stal národní senzací.

Na vrcholu své literární kariéry se však Čang rozhodl založit filmová studia v Čen-pej-pu, suché a prašné oblasti, na kterou narazil při svém exilu v Ning-sia.

„Nemyslím, že být spisovatelem z povolání je dobrý způsob jak tvořit literaturu. Psaní by měla být práce na částečný úvazek a koníček, ne zaměstnání.“

V době čínských ekonomických reforem Čang z ničeho vybudoval filmové studio v hodnotě dvou set milionů jüanů, více než pětadvaceti milionů euro. Jednoduchý prostor pro

natáčení filmů se starobylou pevností, ruinami a pustou krajinou okouzlo mnoho expertů na filmařinu, včetně režisérů Čang Ji-moua a Wong Kar-waie nebo herce, ze kterého se stal režisér, Stephen Chow.

Slavný scénárista a filmový kritik Š' Chang říká, že se v Čangově životním příběhu nachází ponaučení.

„Stejně jako jeho vrstevníci i Čang Xianliang zažil obrovské bolesti. Tyto zážitky lidi měnily v různé jedince s různými osobnostmi a různými styly psaní. Čang ze svého utrpení vytěžil moudrost. Něco z ní sdílel se svými čtenáři a zbytek mu posloužil jako nástroj pro podnikání. Pro mě to byl průlomový a pronikavý člověk. Ukázal mi, jaké je to mít hlad a literaturou mi pomohl pochopit bolest a trápení.“

V průběhu osmasedmdesáti let svého života nás Čang Xianliang vedl svým nezdolným lidským duchem a nezkrotnou vůlí. Navždy bude jedním z literárních velikanů, kteří nám pomohli pochopit složitost lidské povahy.

A nighttime photograph of a traditional Chinese water town. The scene is dominated by a narrow canal that reflects the warm, golden lights from the buildings lining its banks. On the left, a two-story building with a tiled roof and traditional wooden structure is brightly lit, with its light reflecting in the water. A small wooden bridge or walkway with a railing is visible in the foreground on the left. On the right, another building with a white wall and a dark roof is also lit up. The background shows more buildings and trees, all contributing to a serene and picturesque atmosphere. The sky is a soft, pale blue, suggesting dusk or dawn.

Malebný Wu-čen protkaný vodními kanály

Wu-čen je jedna ze čtyř nejslavnějších starobylých vesnic provincie Ťiang-si. V průběhu své více než šesti tisícileté historie se jmenovala také Wu-tun a Čching-tun. Wu-čen se nachází na severu, 13 km od města Tchung-siang, 80 km od Chang-čou a Su-čou, do Šanghaje pojedete 140 km

---

Wu-čen tvoří čtyři čtvrti: Východní, Západní, Jižní a Severní brána. Východní a Západní brána představují památkové části, ve kterých se vybírá vstupné, Jižní a Severní brána fungují jako obytné čtvrti. Památkové části mají už zcela komerční charakter, ale v noci bez turistů skýtá Západní brána nádherný pohled. Jižní a Severní brána reprezentuje starý Wu-čen, o kterém návštěvníkům vypráví řidiči trojkolek. Neplatí se v nich vstupné, ale i bez obzvláštní péče městské správy věnované památkovým čtvrtím oplývají starobylým dojmem a atmosférou malebného města plného úzkých uliček. Wu-čen si vychutnáte plně, teprve když v něm zůstanete přes noc.

Památková část Východní brána

V památkové části Východní

brána se zcela dochoval původní ráz městečka z období pozdní dynastie Čching a raného období republiky. Ulice se vinou kolem vodních kanálů překlenutých mosty. Celá vesnice se snoubí v krásné, harmonické kombinaci přírody s civilizací, ve které naplno vyniká půvab uspořádání městeček na vodě v jihovýchodní Číně. Jednoduché staré nábřeží, na bílo natřené zdi a černo zelené kachle dýchají starobylou patinou. Na ulicích halasí obchody, hostince a hotýlky, známky prosperity, díky kterým městečko pulzuje životem.

Památková část Západní brána

Západní brána se nachází na ulici Wu-čen Si-ta-tie, tedy „západní třída města Wu-čen“. Stojí hned u velkého kanálu spojujícího Peking s Chang-čou a u cesty, která se táhne mezi provincií Ťiang-su a městy Su-čou a Tchung-

siang. Výborná dopravní dostupnost patří mezi výhody tohoto místa.

Západní brána je skupinou dvanácti ostrovů, vzájemně pospojovaných sedmdesátkou krátkých mostů. Hustota říček, kanálů a kamenných mostů je největší ze všech starobylých městeček a vesnic Číny. Mosty Tchung-ťi-čchiao a Žen-ji-čchiao, nazývané také „most na mostě“ představují skvost mezi těmito stavbami a jsou nejkrásnější památkou Wu-čenu.

Stará umělecká řemesla v novém kabátě

Některá tradiční řemesla jako jsou vyšívání, měditepectví a další v současné době vymírají, protože mladí lidé nemají zájem se těmto činnostem učit a celá řemeslná odvětví jsou ohrožena zánikem. Vizionářští nadšenci se snaží ze všech sil zvrátit tento trend tím, že své výrobky prodchnou kreativitou

Su Jing-min je měditepec z Kuang-čou neboli Kantonu, hlavního města jihočínské provincie Kuang-tung. V roce 2007 po otci převzal obchod s bronzovým zbožím a vlastním konceptem vedení tohoto tradičního obchodu ho vytáhl ze ztrát do zisků.

Jeho měditepectví Tchien-čcheng najdete na ulici En-ning ve čtvrti Si-kuan. Si-kuan, doslova „západní brána v městských hradbách“, je stará čtvrť v Kuang-čou pověstná místní architekturou, tradičními kuangčouskými pochoutkami i typickým ranním čajem. V mnoho set let starých, stěsnaných, úzkých ulicích a uličkách, z nichž každá oplývá osobitostí, jsou ukryty příběhy jejich obyvatel už od starověku, kdy

město bylo křižovatkou zahraničního obchodu. Podnik pana Su je však v této změti jediným obchodem v Kuang-čou, ve kterém se prodávají bronzové předměty vyráběné tradičními výrobními postupy. V obchodě najdete propracované bronzové výrobky, které neuvídíte nikde jinde.

Zpracování bronzu byla po staletí jedním z důležitých průmyslů tohoto města. Historie jeho výroby v Kuang-čou se datuje zpátky do dynastie Čching, kdy v Si-kuanu mělo své obchody přes dva tisíce řemeslníků pracujících s bronzem.

Su Kuang-wej se začal věnovat měditepectví, když mu bylo dvacet

let. Výroba z bronzu ho vždy fascinovala a poté, co odešel do důchodu ze státem vlastněné továrny, otevřel si v roce 1998 vlastní obchod. Lidí, kteří používali a kupovali bronz, bylo však kvůli konkurenci ostatních levnějších materiálů stále méně. Časem dotoval chod obchodu prostředky z vlastního důchodu, jen aby ho udržel při životě.

Pana Su před bankrotem zachránil jeho syn Jing-min v roce 2007. Rozhodl se převzít obchod a přeorientoval ho. „Nemohl jsem se dívat na to, jak rodiče ve svém věku do úmoru pracují v obchodě. Měli by být bezstarostní a užívat si důchodu. Proto jsem jejich podnik převzal.“

Su Ji-ming říká, že jeho otec trávil spoustu času ruční výrobou předmětů pro domácnost, jako třeba bronzových hůlek, misek a lavórů, jejich prodej ale nepřinášel dostatečný zisk. „Mluvil jsem o tom se svým otcem a rozhodl jsem se prodávat nejen předměty, které lidé mohou použít v každodenním životě, ale i nádherné kousky pro radost. Věřím, že sofistikovanější bronzové výrobky jsou velkým lákadlem a mohly by nám zajistit větší zisky.“ Na pultě se objevily náramky, klíčky pro vrabce a dokonce sady na mahjong, jinými slovy předměty, po kterých je v současné době na trhu poptávka.

„Poté, co jsem převzal obchod, udělal jsem velké investice do jeho obnovy. Utratil jsem spoustu peněz, abych najmul šest mistrů řemeslníků, a také jsem své výrobky vystavil na Kuangčouském mezinárodním veletrhu luxusního zboží. Je to vynikající platforma, kde jsem mohl světu ukázat naši techniku. Našemu obchodu pak věnovala značnou pozornost média.“

Panuje přesvědčení, že pokud je výrobek dobrý, nepotřebuje moc reklamy a své zákazníky si najde. Su však tvrdí, že efektivní marketing je vhodný pro podporu čehokoli a pouze pochopení proměn na trhu dokáže zajistit, že tradice přežijí a obchod bude nadále výdělečný.

„Najmul jsem například modelky a rapové zpěváky, aby podporovali náš obchod. Hip hop je dnes mezi mladými trendy, takže když uvidí tradiční bronzové doplňky, pomyslí si, že bronz je cool. Také jsem otevřel online obchod, naše zboží prodáváme po celé zemi. Abychom uchovali tradiční řemesla, musíme se zamyslet nad novými tržními strategiemi, nejen nad technologií výroby. Pokud dokážeme prodávat výrobky jako cenné a spotřebiteli oceňované sběratelské předměty, podaří se nám toto umění uchovat.“

Díky jeho snaze nyní Suův obchod vykazuje zisky místo ztrát. Jednou si podnikatel z Tchaj-wanu objednal čtyři sta bronzových předmětů pro svou

restauraci s hot poty. Znamenalo to sto tisíc jüanů za jedinou zakázku.

Někteří kupující se domnívají, že jsou tyto předměty příliš drahé, ale Su se domnívá, že stojí za každé tiao. „Práce měditepce není pro slabé. V místě, kde pracujeme, je extrémní vedro. Dokonce i v zimě musíme používat velký větrák kvůli chlazení. Horší je, že při lití a řezání mědi rozpálený kov občas vyletí a zasáhne řemeslníkovi krk nebo ruce. Výroba ručně dělaných bronzových předmětů je časově náročná a řemeslníci vyžadují spravedlivé ohodnocení.“

Dnes jsou bronzové nádoby ze Si-kuanu zařazeny na seznamu nehmotného kulturního bohatství na úrovni města. Su Jang-min říká, že on i otec doufají, že brzy založí muzeum bronzových nádob: „Doba se rychle mění. Nové technologie a trendy se objevují den co den. Tradiční řemesla si zaslouží být uchována navždy. Jsou součástí naší historie a identity.“

Patří čínská kuchyně na seznam UNESCO?

Jako první se na seznam UNESCO zařadila francouzská kuchyně v roce 2010. Následně získala tento status tradiční mexická kuchyně a strava Kypru, Chorvatska, Španělska, Řecka, Itálie, Maroka a Portugalska

Čína má na reprezentativním seznamu nehmotného kulturního dědictví UNESCO devětadvacet položek, avšak žádná z nich nemá nic společného s jídlem.

Pien Ťiang, zástupce ředitele Asociace čínské kuchyně, hlavního orgánu zodpovědného za přihlášku UNESCO, jmenovaného Čínským ministerstvem kultury, se domnívá, že je to ohromná škoda. Historie bohaté kultury čínské kuchyně se táhne tisíciletí do minulosti. Rozvoj čínské civilizace se svým způsobem točil kolem kulinařské kultury. Například ding (鼎), starodávná nádoba na vaření se dvěma okrouhlými madly a třemi nebo čtyřmi nohama, byl také symbol dynastií staré Číny.

Mnoho významných čínských svátků se točí kolem jídla. Svátky jara

tradičně začínají miskou kaše „osmi pokladů“, následuje příprava a konzumace tiao-c', vařených knedlíčků, na předvečer Svátků jara a na jejich první den. Svátky jara jsou zakončeny rýžovými kuličkami jüan-siao na patnáctý den lunárního nového roku.

Řada tradičních čínských pochoutek obohacuje vysokou gastronomii ve vybraných podnicích na celém světě. Pekingská kachna, hotpot nebo sečuánské hovězí a mnoho dalších specialit jsou vyhledávané pokrmy v Číně i v zahraničí.

Zástupci osmi hlavních stylů čínské kuchyně se nedávno shromáždili v Pekingu, aby prodiskutovali, jak si získat uznání UNESCO. Uspěje čínské jídlo tentokrát, několik let poté, co byl první pokus na schůzi UNESCO v indonéském Bali zamítnut? Jak probíhají přípravy a jaké příležitosti k rozvoji by čínským

restauracím v zahraničí zápis na listinu světového dědictví UNESCO přinesl?

Pien Ťiang shrnul, proč při prvním pokusu čínská kuchyně nedokázala přesvědčit mezinárodní porotu.

„Zprv jsme nebyli srozuměni s principy hodnocení a požadavky na proces zařazení věcí spojených s jídlem na seznam kulturního dědictví. V druhé řadě jsme nedokázali porotě doložit kulturní dopad jídla.“

V roce 2013 zařazení na seznam nemateriálního kulturního dědictví UNESCO získal jihokorejský kimjang a klasické kimchi. Washoku, neboli tradiční japonská kuchyně, a starobylá gruzínská výroba vína byly zařazeny na seznam na 8. mezivládní radě UNESCO v Ázerbájdžánu. Na stejném setkání byl na seznam přidán čínský ču-suan (珠算), počítání na počítadle.

Na základě úspěchu čínského souseda tentokrát Asociace čínské kuchyně přesune důraz z jídla na méně hmotné ingredience, jako jsou postupy při vaření, styly kuchyně, způsoby konzumace a příběhy, které stojí za jídlem i kultura, kterou podporují, říká Pien Ťiang.

Čínská přihláška se však musí vyrovnat i s dalším fenoménem, paradoxně, jinak se svou velkou výhodou, nepřeborným množstvím vynikajících receptů. Podle generálního tajemníka Asociace čínské kuchyně Feng En-jüana je pro Čínu náročné vybrat jen jeden pokrm, který by reprezentoval kulturu stravování celé země.

„Kultura stravování Číny je rozsáhlá a hluboká, není snadné vybrat jenom jedno nebo dvě jídla, které nejlépe zastupují čínskou kuchyni. Nejvíce hlasů dostalo osm lahůdek: pekingská kachna, tradiční novoroční pokrm plněné knedlíčky, měsíční koláčky, tofu, ručně tažené nudle z Lan-čou, hotpot a cung-c', neboli knedlíčky z lepkavé rýže. Stále vybíráme nejlepší. Další výzva je, jak

vysvětlit vítězný pokrm světu. Vaření v čínské kuchyni je tak složité, že mu nerozumí mnohdy ani Číňané. Musíme najít univerzální jazyk, který by zahrál na strunu porotcům pocházejících z různých kultur.

Důvody, proč Čína usiluje o zápis do prestižního seznamu, jsou velmi dobré. Podle Pien Ťianga status nehmotného kulturního dědictví pomáhá zvýšit mezinárodní image čínské kuchyně a podporuje její rozvoj. Je přesvědčen o důležitosti gastronomie. Ví, že dobré jídlo zahřeje u srdce a je často součástí vzpomínek na místo, kde člověk vyrůstal.

Pien Ťiang poznamenává, že na národní úrovni je uznáno už padesát položek nehmotného kulturního dědictví, které se týkají jídla. Jsou to například pálenky Moutai či Mao-tchai (茅台) a Wu-liang-je (五糧液) a postupy výroby čaje, jako je zelený čaj, černý čaj, oolong a pchu-er. Na seznamu je pekingská kachna z restaurací Čchüan-ťu-te (全聚德) a Pien-ji-fang (便宜坊), luojangské přípravy „vodního banketu“, ča-cchaj (榨菜) ze sečuánského Fulingu nebo příprava jídla Konfuciovy

rodiny.

Úsilí Pien Ťianga vyvrcholilo v druhé polovině roku 2014, kdy se jeho asociace ze všech sil snažila zviditelnovat čínskou kuchyni:

„Uspořádali jsme šest výstav čínské kuchyně v šesti Konfuciových akademích ve Spojených státech, další tři v Indii a v centrále UNESCO v Paříži. Také jsme pozvali některé experty UNESCO, aby nám udělali přednášku na téma, jak úspěšně zažádat o zařazení na seznam. Snad se nám v roce 2015 podaří s naší přihláškou uspět.“

Odhodlanou snahu oficiálních propagátorů národní kuchyně podporují i čínští podnikatelé. Andrew Chiu je majitelem řetězce čínských restaurací ve Wellingtonu na Novém Zélandu.

„Nepochybuji o tom, že úspěšné zařazení na seznam světového dědictví by lidem ze Západu pomohlo lépe porozumět čínské kuchyni. Čína má tolik skvělého jídla, že si zaslouží větší mezinárodní uznání.“

Mlžný Čou-čuan: vychutnejte si klid a pohodu

Od roku 1086 je toto starobylé městečko součástí prefektury Kchun-šan v provincii Ťiang-su. Městečko protkané kanály, vzdálené 70 kilometrů od Šanghaje, je charakteristické pro tuto oblast

---

Pro návštěvu tohoto městečka jsou vhodná všechna roční období, ale pokud možno vyhněte se svátkům a dnům volna. Tou dobou se tudy valí davy lidí, kvůli kterým byste si možná neměli jak vychutnat zdejší poklidnou krásu. Pokud budete mít možnost ubytovat se zde, nenechte se ujít západ slunce a rozběsk, které z městečka smývají jeho denní ruch. Čou-čuang dýchá nefalšovanou starobylou krásou.

Plavba po vodních kanálech

Čou-čuangem neustále proplouvají stovky lodí, potulují se sem a tam a dodávají městečku jeho charakteristický podmanivý půvab. Na lodkách je často tmavomodré plátěné stínidlo. Každý lodař svou bárku řídí dlouhým zadním veslem, projíždí kanály a od srdce si zpívá, jeho pasažéři spokojeně relaxují a sledují okolní scénérie. Také místní ženy ovládají loď mistrně, zpívají lidové písně stylu wu a jejich rozechvělé melodie a jedinečné hlasy se nesou po třpytivé vodní hladině. Z pohybu těchto zručných lodivodů číší pravá zkušenost.

Opera kchun-čchü

„Otec čínské opery“, opera kchun-čchü, neboli zpěvy stylu kchun, je nejstarší styl tradiční čínské opery. Její původ se dá vystopovat do prosperujícího Su-čou a Jang-čou za dynastií Tchang a Sung, odkud se potom rozšířila po celé zemi. Návštěvníci mají možnost operu bezplatně shlédnout, každý den zde probíhá celá řada představení. Nejvíce návštěvníků se na nich sejde odpoledne. Objednají si šálek lahodného čaje, zaposlouchají se do jemných melodií flétny a nechají, až z nich vyplaví únavu. Mnoho turistů slyší operu kchun-čchü poprvé a nadchne je natolik, že po skončení jednoho představení zůstanou ještě na další.

Noční plavba Čou-čuangem

Noční Čou-čuang je kouzelný a osvětlené lodky na kanálech dodávají městečku na tajemné krásy. Návštěvníky plavba zpívá zvuky a pohledy. V noci naproti hale Šen-ting nasedají na lodky, proplouvají pod okny domů a poslouchají, jak se z některých ozývají zvonivé zvuky čínské loutny pchi-pcha hrající sučouské me-lodie. Lodky se plouží klikatými kanály pod oblými klenbami mostů. Odrazy světla

lamp tančící na vodní hladině hned vedle obrazu tisíc let starého mostu konejší unavené turisty.

Chytání ryb pomocí kormoránů

Chytání ryb pomocí kormoránů je podivuhodný místní způsob rybaření. Obratným potápěčem a skvělým plavcem se pro jejich černé peří říká staré vodní vrány. Rybáři chytají ryby tak, že bambusovým prutem popoženou kormorána pod vodu. Jakmile se kormorán ponoří, trvá jen chvílička, než se vynoří s rybou v zobáku. Nikdy se nevynoří s prázdnou, pokaždé chytí rybu kroučící sebou sem a tam. Aby jim rybáři znemožnili chycené ryby požírat, uváží kormoránům před lovem kolem krku provaz. Kormoráni si poradí i s velkou, až pětikilovou rybou, dokáží spolupracovat a vylovit ji společně.

Velký obřad lukostřelby

Ve staré Číně muž jistého postavení musel ovládnout šest dovedností: rituály, hudbu, lukostřelbu, jízdu na koni, kaligrafii a matematiku. V posledních letech se v Chrámu starobyklých císařů v Pekingu znovu obnovila tradice v pořádání obřadu lukostřelby, na kterém se předvádí tři z těchto šesti tradičních dovedností

Napnout, držet, vypustit. Lukostřelci jsou oblečení do úborů z dynastie Ming a jsou tak zruční, že každý šíp zasáhne cíl.

Dynastie Ming se datuje do období před 600 lety. Kromě lukostřelců se do kostýmů ze stejného historického období oblékla také kapela tradiční čínské hudby. Nejedná se o scénu z nějakého dramatu o staré Číně ani přehlídku kostýmů, ale o oprášení tradiční čínské slavnosti lukostřelby, kterou pořádala Pekingská asociace chanských kostýmů.

Na základě historických záznamů z dynastie Chan se v rámci obřadu lukostřelby předvádějí tři ze šesti klasických dovedností – rituály, hudba a lukostřelba. Obřad lukostřelby lze vysledovat dva tisíce let nazpět. V pozdějších dobách byl standardizovaný a trochu vylepšený. Stal se z něho významný národní obřad, rituální představení etiky, osobních schopností a úspěchů.

V aspektech vojensství, vzdělání, národní etiky a společenských zvyků se obřad lukostřelby stal významným nositelem čínské filozofie. Podle konfuciánské filozofie ten, kdo netrefí terč,

by se měl zamyslet nad sebou, nikoli vinit ostatní či jim závidět. Po obřadu vítězové naservírují těm, kteří prohráli, sklenku alkoholu. Ne jako trest, ale aby je tak povzbudili a oni příště předvedli lepší výkon.

Člen Pekingské asociace chanských kostýmů Ti En-sü byl moderátorem obřadu lukostřelby.

„Nejde jen o to předvést svou zručnost v lukostřelbě. Můžete si všimnout, že každý pohyb lukostřelce je důsledně ritualizovaný včetně způsobu chůze, zdravení se i samotné střelby z luku. Především ve druhém

kole se lukostřelec snaží postupovat podle hudby. Pokud by lukostřelec trefil cíl, ale nebylo by to přesně tehdy, když ustane hudba, nebyly by mu započítané žádné body. Za starých časů tak císaři pořádali obřad lukostřelby, aby vybrali úředníky zběhlé v rituálech, hudbě i lukostřelbě.“

Ve staré Číně se prováděly čtyři úrovně obřadu lukostřelby a ten na nejvyšší úrovni, nazývaný jako „velký obřad lukostřelby“, obvykle pořádali císař nebo významný úředník, který císaře zastupoval.

Ti En-sü vysvětlil, jak došlo na uvezení polozapomenutého prastarého

rituálu opět do života a proč je rád, že poslední ročníky slavnosti hostí Chrám dávných císařů.

„Plán obnovit obřad lukostřelby byla práce na mnoho let. Lukostřelba byla velmi dlouho zanedbávána. Zabralo nám několik let tréninku, než jsme uspořádali první obřad ve venkovském parku v roce 2011. Vesnický lukostřelecký obřad, nejnížší ze všech čtyř úrovní, našťastí okamžitě zaujal. Od té doby jsme ho pořádali každý rok. Loni už slavnost vyrostla ve velmi úspěšný „velký obřad lukostřelby“. Jsem rád, že jsme letos opět měli tuto příležitost.“

Čeng Tchung, výzkumník ze správy chrámu, souhlasí: „Obřad lukostřelby je součástí tradiční čínské kultury. Chrám je místo, kde byli uctíváni dávní císaři dynastií Ming a Čching. Domnívám se, že je velmi příhodné pořádat takovýto obřad právě zde a doufám, že tato spolupráce bude i nadále pokračovat.“

Kromě obřadu lukostřelby organizátoři z Pekingské asociace chanských kostýmů také podporují různé tradiční čínské obřady, jako jsou svatby, uctívání a udělování čapky, známé také jako obřad dospělosti. Doufají, že jejich snaha pomůže zachovat vzácné kulturní dědictví Číny. ✕

Květy v básních i pokrmech

Kaše z mungo fazolí a květů jasmínu s cukrem

V nadcházejícím teplém období je nejpříjemnější dát si miskou něčeho vychlazeného, osvěžujícího a sladkého, jako je krásně voňavá kaše z mungo fazolí a jasmínu. Mungo fazole jsou důležitou potravinou, která v létě ulevuje od horka, a přitom jsou pokrmy z ní chutné. Běžně se jí polévka z mungo fazolí, ale zkuste i jednodušší recept, který také chutná skvěle.

K přes noc namočeným a propláchnutým mungo fazolím se přidá čistá voda a v přístroji na sójové mléko tou-ťiang (pozn. redakce: dá se použít i mixér) se rozemelou na vláčnou kaši. Může se mixovat zároveň s květy jasmínu. Toto „smothie“ ulevuje od pocitů nepříjemného tepla, také příjemně voní. Je těžké mu odolat.

květy
jasmínu

1 šálek
mungo fazolí

1 100 ml
vody

ledový cukr
podle chuti

Postup

1. Předem namočené mungo fazole propláchněte ve vodě.
2. Vložte je do přístroje na sójové mléko tou-ťiang.
3. Přidejte 1 100 ml vody.
4. Vyberte na přístroji program pro suché boby a počkejte, až ho přístroj dokončí. Nebo předem uvařte doměkka a rozmixujte v mixéru.
5. Do kaše z mungo fazolí přidejte cukr.
6. Přelejte do malého hrnce nebo nádoby a dejte vychladit.
7. Vložte do hrnce květy jasmínu v množství podle chuti.

Tipy

1. Cukr pokud možno přidávejte až nakonec. V mungo fazolích je totiž mnoho škrobu a pokud cukr přidáte příliš brzy, může být kaše příliš hutná a lepivá.
2. Jasmín většinou seženete v obchodech s čínskou medicínou a v obchodech s čajem.
3. Přístroj na výrobu sójového mléka lze nahradit u nás dostupným mlékovarem na přípravu rostlinných mlék.

*Pod červenými meruňkovníky
jsem potkal přítele,
jaro zčervenilo celý dvůr,
kdo sdělí smutek a vztek, když není slov,
broskve každou chvíli rozkvetou.*

Slzy broskvových květů a semena lotosu

Tato báseň ve skutečnosti kvůli častým narážkám na červenou barvu a jaro, symboly vášnivé lásky a broskve, které mohou symbolizovat krasavici, má ještě druhý, skrytý význam. První dva řádky vykreslují prostředí a druhé dvojverší zachycuje děj. Žena se „setkává“ s „dobrým přítelem“ a celé okolí prodchně „červené jaro“. Když nikdo nebude mluvit, nikdo se nebude šířit o věcech, které by vzbudily zlobu – její manžel se nic nedozví. Už za okamžik „rozkvetou broskvové květy“.

Pryskyřici, kterou vylučují broskvoně, se říká slzy broskvových květů. Je silně lepivá, má mimořádně blahodárné účinky na kůži, zkrášluje tón barvy pleti, ulevuje od nadbytku horké a suché energie. Sama o sobě je bez chuti, může se míchat s jinými chutěmi.

Lotosová semena ulevují od vnitřního horka a jsou ideální ve spalujícím létě.

15 g
smůly broskvoní

1 litr
čisté vody

ledový cukr
podle chuti

50 g
semen lotosu

přes 10 květů
sušených růží

Postup

1. Smůla broskvoní a semena lotosu se nejprve naloží do vody. Semena lotosu aspoň na hodinu, pryskyřice na 6 – 12 hodin.
2. Až budou semena a smůla připravené, dejte je do hrnce spolu s květy růží. Přidejte vodu a na velkém ohni přiveďte k varu. Přepněte na malý oheň a vařte asi 30 minut, pak podle chuti osladte a vařte, dokud se cukr nerozpustí.

Tipy

1. Pokud chcete, aby byla chuť výraznější, přidejte velkou lžici marmelády z růží.
2. Smůla broskvoní se dá koupit přes internet (pozn. redakce: v čínských e-shopech), lotosová semena jsou k dostání v obchodech s asijskými potravinami.
3. Když budete vařit odvar, pokud možno nepoužívejte kovový hrnec. Ideální je kameninový.

Vichr valí vůni vonokvětek,
mrholení škádlí lidi.
Toužím po věcech nezemských,
sám hledím na stín bílých šatů

Víno z vonokvětky

Lidé v dávnověku považovali vonokvětky za vynikající léčivo, alkohol z vonokvětek podle nich výrazně podporoval dlouhověkost. Za dynastie Chan (206 před n.l. – 220 n.l.) se používal k uctívání božstev a předků. Když byl obřad skončen, starší z rodiny začali připíjet na zdraví předků, což symbo-lizovalo, že se dožijí vysokého věku. Alkohol z vonokvětek je obzvlášť vhodný pro ženy, má pověst „nápo-je, který ženy rozveselí“.

Vonokvětky cesmínolistá, podobná cesmíně, kvete na podzim a má bobule podobné malým švestičkám.

lahev (500 ml)
rýžového vína

ledový cukr

talířek (asi 30 g)
květů vonokvětky

20ks bobulí
kustovnice čínské

8ks longanů*

*jiný název též
„dračí oko“,
připomíná liči
a používá se
v tradiční čínské
medicině

Postup

1. Nádobu na přípravu vonokvětkového vína musí být doko-nale čistá. Osvědčené je nechat čistou zavařovací sklenici 10 minut vyvařit.
2. Do vychladlé zavařovačky vložte vonokvětku, longany, cukr a kustovnici čínskou. Nalijte rýžové víno a zakryjte. Na 15 dní uložte na suché a chladné místo.
3. Čím déle bude alkohol naložený, tím bude chutnat lépe a léčivé účinky budou výraznější.

Tipy

1. Množství ledového cukru, longanů a kustovnice čínské můžete změnit podle chuti.
2. Pokud použijete sušené longany, nechte alkohol naložený déle, nebo použijte silný alkohol, jako je pálenka paj-tiou (obdoba naší žitné pálenky), ta skvěle natáhne chuť vonokvětky.

Vlahá rosa, hustý jarní déšť
Růže se červenají po celém dvoře
Daleko od milé, jak nenávidím dálku
Průzračnou prázdnotu každé noci

Sirup a čaj z růží

O růžích existuje nespočet krásných vět a rčení. Růže je také výborná rostlina s léčebnými a kosmetickými účinky. Dodává pleti zdravou barvu, napíná pokožku, podporuje proudění energie čchi, ozdravuje krev. Čaj představuje ten nejjednodušší způsob, jak alespoň některé z mnoha příznivých účinků růží využít pro sebe a své zdraví. Do vroucí vody dejte několik sušených květů růží a med a získáte skvělý výživový doplněk i nápoj, který vás zkrášlí.

Oblíbený je i sirup z růží. Sladký a voňavý extrakt si připravíte dopředu a exotickou pochoutku můžete mít hoto-vou kdykoliv za pár okamžiků. Stačí přidat dvě čajové lžičky do hrnku teplé vody s medem a nápoj, který vás příjemně naladí na celý den, máte v cuku letu před sebou.

hrst sušených
květů růží

1 litr
čisté vody

50 g
ledového cukru*

*nazývaný také
jako kamenný cukr,
můžete nahradit
krystalovým cukrem

Postup

1. Do vařící vody vsypte růžové lístky a za stálého míchání vařte na středním ohni.
2. Vařte, dokud růže nevyblednou a voda nezčervená.
3. Vylovte květy růží.
4. Přefiltrujte a přidejte cukr.
5. Vařte, dokud vývar malinko nezhoustne.

Tipy

1. Pokud budete vařit s ledovým cukrem, bude sirup hustější.
2. Sirup uzavřete v suché lahvi a uskladněte na chladném a temném místě.

Čínské investice jdou do světa

Čínská společnost zabývající se reklamou a elektronickými „inteligentními službami“, skupina IZP, nedávno koupila mezi-národní letiště v italské Parmě. Jedná se o čtvrtou velkou akvizici čínských podniků v Itálii. Předpokládá se, že tato akvizice pomůže skupině IZP zajistit rychlé přímé spediční kanály mezi Čínou a Evropou pro mezinárodní internetové obchody a pomůže evropským podnikům rychle dodat zboží čínským uživatelům.

Vedoucí skupiny IZP, pan Luo Feng, neskrývá nadšení:

„Investicí v Parmě vytváříme středisko, ve kterém máme sklad a kde máme daňové úlevy. Naše zboží tudy bude pronikat na trhy v Evropě, na Středním východě a v severní Africe. Dále to bude místo, kde se bude shromažďovat a odkud se bude distribuovat evropské zboží do Číny.“

Zahraniční investice prudce narůstají i v ostatních částech Evropy. Pojišťovna Anbang vydala zprávu, že koupila belgickou pojišťovnu s více než stoletou historií. Jedná se o první evropskou pojišťovnu, ve které má čínská pojišťovna stoprocentní vlastnický podíl.

V září 2014 čínské zahraniční investice dosáhly hodnoty téměř 75 miliard jüanů, oproti předchozímu období je to nárůst o 21,6 %, přičemž nejrychlejší nárůst proběhl v Evropské unii. Mluvčí ministerstva obchodu Šen

Tan-jang k tomu dodává:

„Investice do Spojených států vzrostly o téměř třicet procent. Investice do Evropské unie prudce narůstaly, v září 2014 oproti stejnému období v roce 2013 vzrostly o 218 procent, investice do Běloruska vzrostly o 70 procent.“

Z dat Eurostatu vyplývá, že v období od ledna do května 2014 se export osmadvaceti zemí EU do Číny zvýšil o deset procent, což z Číny dělá obchodního partnera s nejrychleji narůstajícími exporty. Bývalý zástupce ředitele oddělení výzkumu světového rozvoje Výzkumného střediska rozvoje Státní rady Ting Ji-fan se domnívá, že stálý nárůst objemu obchodu mezi Evropskou unií a Čínou a vzájemné investice spolu úzce souvisí.

Mnoho čínských podniků se slučuje s německými. Kupují německé malé a střední podniky, a díky obrovské velikosti čínského trhu jim poskytují

velký prostor pro rozvoj. Od té doby, co Čína začala investovat v Německu, se obavy v tamní společnosti zklidnily, protože nedocházelo ke snižování stavu zaměstnanců nebo k tomu, aby Číňané získali jejich technologie, přetřansformovali je a odešli. Naopak, tyto podniky se po změně majitele zvětšily. Zvýšila se zaměstnanost, investice a produkce.

V listopadu roku 2013 společnost Čínská ústřední skupina výroby železničního příslušenství úspěšně koupila práva na stroj na ražení tunelů společnosti Wirth a stala se tak jednou ze tří firem na světě, které jsou schopny tyto stroje vyrábět. Li Tien-pin, ředitel Čínského železničního podniku sdělil:

„Německá společnost v zásadě uvažuje tak, že prodává svůj podnik firmě, která je schopna pokračovat v tom, co doposud dělali. Domnívá se, že Čínská ústřední skupina výroby železničního vybavení bude schopna

pokračovat v projektech a navázat na značku společnosti Wirth. Proto nám ji nakonec přenechali za cenu, která nebyla nejvyšší.“

V září 2014 čínské ministerstvo obchodu, Státní statistický úřad a Státní správa směny měn společně vydali Zprávu o statistikách přímých investic Číny do zahraničí pro rok 2013. Uvádí se v ní, že čínské investice do zahraničí přesáhly 107 miliard jüanů, což je nárůst o 22,8 procent. Objem přímých zahraničních investic poprvé prolomil hranici sta miliard dolarů a Čína se stala zemí s třetím největším objemem zahraničních investic na světě po USA a Japonsku. Roku 2002 činily čínské zahraniční investice 2,7 miliardy dolarů. Za pouhých dvanáct let jejich celkový objem vzrostl téměř čtyřicetkrát.

Před více než třiceti lety Čína začala zavádět ekonomické reformy a země se snažila přitáhnout kapitál. V současné době jsou investice Číny do zahraničí větší než zahraniční investice do ní. Tento trend povede k tomu, že

Říše středu bude v budoucnosti čistým exportérem kapitálu.

Čína potřebuje zvýšit objem investic do zahraničí. Po více než třicet let rychle akumulovala rezervy zahraničních měn, které ve třetím čtvrtletí roku 2014 dosáhly 3,89 bilionů dolarů. Čína tak musí čelit tlakům inflace a deflace dolaru. Za další, Čína aktivně prosazuje internacionalizaci své měny RMB, neboli čínského jüanu. Z RMB se pro mnoho zemí stává rezervní měna a zahraniční investice jsou snadnější. Kromě toho poptávka domácího čínského trhu v nejbližší době nezačne rychle vzrůstat a domácí poptávka po investicích bude brzy naplněna. Rozšíření zahraničních investic je pro podniky novou příležitostí.

V červnu 2014 vstoupil v platnost nový zákon o správě přeshraničních investic, který má zjednodušit procesy kolem investování do zahraničí. Podle nového zákona čínské podniky vyjma podniků ze sektoru financí při investicích či zahajování operací v zahraničí

nepotřebují povolení na 98 procent veškerých úkonů, stačí o nich provést zápis. Míra povolení a prověřování vládou tak byla snížena na naprosté minimum. Přechod ze systému povolení na systém zápisů byl ve skutečnosti již přes rok zaveden v testovací ekonomické zóně v Šanghaji. Jedním z těch, koho tato politika obohatila, je společnost Hony Capital. Její ředitel Cao Ling-chuan to rozvedl následovně:

„Můžeme nejprve provést investice, a pak o tom provést zápis, nemusíme nejprve získat povolení. Tato transformace funkcí vlády je pro podniky, které chtějí „vyjít do světa“ stejně jako náš, velice praktická. Zvýšila se naše konkurenceschopnost, už neprohráváme na startovní čáře. Nechat nás soutěžit na trhu je pro nás lepší než jakákoli zvýhodňující politika. Mít volnou cestu všemi procesy a nestřetávat se s omezeními bylo dříve nemožné.“

Čínské podniky rychle vyrazí

INREZCE 20150501

NOVÉ JÓGA STUDIO V BRNĚ

INDIVIDUÁLNÍ PÉČE
CVIČENÍ V MALÝCH SKUPINÁCH
MAX. 7 LIDÍ V PRŮJEMNÉM
A KLIDNÉM PROSTŘEDÍ

BEZ OMEZENÍ
VHODNÉ PRO ŽENY I MUŽE
VŠECH VĚKOVÝCH KATEGORIÍ,
PRO ZAČÁTEČNÍKY I POKROČILÉ

Flex Appeal

AKTUÁLNÍ ROZVRH S MOŽNOSTÍ REZERVACE NA
WWW.FLEX-APPEAL.CZ/ROZVRH

TR. KPT. JAROŠE 12, BRNO +420 776 082 582

FLEX-APPEAL.CZ

INREZCE 20150502

dovolena.cz
| STUDENT | AGENCY |

LÉTO 2015

Největší nabídka
zájezdů od **350 CK**

Stejně **ceny**
a **výhody** jako u CK

www.dovolena.cz ☎ 800 600 600

Žebříček nejbohatších

V aktuálním žebříčku nejbohatších Číňanů podle magazínu Chu-žun (čínská obdoba Forbesu) zveřejněném 23. září 2014 se na první příčce umístil Ma Jün z Alibaba Group s majetkem v hodnotě 150 miliard čínských jüanů

do světa nejen, aby světu přinesli více příležitostí, ale také aby uspokojili neustále narůstající poptávku domácích spotřebitelů. V hlavním městě provincie Che-nan, v Čeng-čou, najdete supermarket, ve kterém přitahuje pozornost box s mraženým masem. Vedle prasete zabaleného do vlajky s hvězdami a pruhy se latinkou píše Smithfield. Obyvatelé Čeng-čou si mohou pohodlně koupit čerstvé maso z protějšího břehu oceánu. Je to díky zahraniční akvizici z července 2013, kdy mateřská společnost největšího čínského podniku zabývajícího se zpracováním masa Šuang-chuej Development, Wan-čou International, utratila 7,1 miliardy dolarů a koupila Smithfield, největšího světového producenta vepřového.

Při pohledu na to, jak jsou zastoupeny jednotlivé sektory, je patrné, že zahraniční akvizice čínských podniků jsou rozmanitější. Dříve se při zahraničních akvizicích dlouhodobě zaměřovaly především na energetiku a stavební materiály. Ve třetím čtvrtletí loňského roku však došlo ke změně. Ředitel operací nebankovních finančních institucí pro Čínu v Thomson Reuters, pan Čao Jü-čcheng, sdělil:

„Mezi lety 2010 a 2013 v zahraničních akvizicích podíl ener-

getiky a stavebních materiálů zaujímal šedesát procent, v roce 2011 dokonce přesáhl 78 procent. Avšak v letošním roce podíl těchto dvou sektorů výrazně poklesl na 32 procent. Průměrný podíl ostatních sektorů jako například maloobchodního prodeje, zdravotnictví, nebo hi-tech se prudce zvýšil.“

Kromě toho jsou v zahraničí pozitivně přijímána výrobní odvětví, ve kterých Čína vyniká, jako je lodářství, železniční rychlodráhy a související vybavení, elektronika nebo telekomunikace a internetové příslušenství. V mnoha zemích se pro tyto výrobky našly rozsáhlé odbytové trhy.

Nedávno Čína s Ruskem podepsala Memorandum o spolupráci v oblasti rychlovlaků, návrh na podporu výstavby euroasijského vysokorychlostního transportního koridoru z Pekingu do Moskvy. Po svém dokončení železniční cesta z Pekingu do Moskvy zkrátí dobu cesty ze šesti dnů na dva, usnadní prodej čínského zboží do Evropy a napomůže obnově Hedvábné stezky. Bývalý zástupce ředitele oddělení výzkumu světového rozvoje Výzkumného střediska rozvoje Státní rady Ťing Ji-fan nám prozradil:

„Pro Čínu je to velmi důležité, protože čínská technologie rychlovlaků

je postupně přijímána v ostatních zemích a Čínou exportované 'rychlotechnologie' jsou jedním z nekonkurenceschopnějších odvětví.

Podle zprávy se čínská společnost CSR Corporation Limited zúčastnila tenderu na výstavbu rychlostních železnic v Kalifornii. Obecně v zahraničí zrovna vzniká poptávka po čínských investicích a jedna z důležitých oblastí směřování investic je základní infrastruktura, což přímo rozpohybuje investice do zaměstnanosti v cílové zemi a oživí místní ekonomiku.

Avšak přestože se Čína stala třetím největším světovým investorem, mezi ní a vyspělými zeměmi stále panuje výrazný rozdíl. Celkový objem čínských investic v zahraničí činí 660 miliard dolarů, což jsou dvě procenta světových zahraničních investic. Je to asi deset procent investic Spojených států a asi polovina japonských zahraničních investic. Zároveň je v Číně z celkového počtu jen málo podniků, které investují v zahraničí. Z pohledu výnosnosti investic Čína ve srovnání se Západem prochází náročnou cestou a zažívá vážné ztráty. Podle dat roku 2013 byla bilance čínských investic v deficitu téměř šedesáti miliard dolarů. Čínu ve zvyšování rozsahu investic a jejich ziskovosti čeká ještě dlouhá cesta. ✕

V žebříčku čínských multimilionářů přeskočil padesátiletý Ma Jün s majetkem sebe a svých rodinných příslušníků doposud nejbohatšího Číňana Wang Ťien-lina, vedoucího developerské společnosti Wan-ta. Úspěchu dosáhl poté, co svou společnost registroval na burze cenných papírů v New Yorku. Díky tomu v roce 2013 své bohatství zpětínasobil.

Ředitel a vrchní analytik společnosti Chu-žun, pan Hoogewerf, byl Ma Jünovým umístěním v žebříčku překvapen.

„Nikdo tento výsledek nepředpokládal. Ma Jün je za uplynulých šestnáct let jedenáctým člověkem, který se stal nejbohatším Číňanem. Tento stav je velmi neobvyklý, například ve Spojených státech je každoročně nejbohatší Bill Gates. Že se v Číně za šestnáct let v pozici nejbohatšího vystřídal jedenáct lidí je zajímavý a mimořádný úkaz.“ Změny v umístění nejbohatších Číňanů svědčí o transformaci čínské ekonomiky. Pan Hoogenwerf dodává:

„Odvětví informačních technologií se rychle rozvíjí. Ačkoli si všimáme toho, že developerům nemovitostí se tolik nedařilo, jiná odvětví prosperovala, například zábava nebo zdravotnictví. Největší znečišťovatelé životního prostředí se dostávali do

útlumu, jak jsme mohli pozorovat v ocelářství.“

Na večírku u příležitosti vstupu internetové společnosti Alibaba na burzu Ma Jün pronesl projev, ve kterém jakoby už věděl, že je nejbohatším Číňanem. Přesto řekl, že peníze nejsou nejdůležitější.

„Mám za to, že hlavní předností Alibaby není její finanční hodnota. Důležitější je důvěra a odpovědnost. Jsem přesvědčen, že internet mění svět a mění Čínu. Pokud by neuspěla společnost Alibaba, uspěl by nějaký jiný podnik.“

Polovina boháčů, kteří se umístili na prvních deseti příčkách žebříčku, jsou ze sektoru informačních technologií. Kromě Ma Jüna se na nich umístil také zakladatel společnosti vyrábějící mobilní telefony Siao-mi, pan Lej Ťün, zakladatel internetového obchodu Ťing-tung, pan Liou Čchiang-tung, zakladatel webového vyhledávače Paj-tu pan Li Jen-hung a zakladatel společnosti Tencent provozující internetové a mobilní messagingy a sociální sítě, pan Ma Chua-tcheng.

Boháči z žebříčku nejbohatších Číňanů podle Chu-žun nahromadili celkem osm bilionů jüanů, stejně jako v minulém roce na něj byli zařazeni

všichni s majetkem nad dvě miliardy jüanů. V roce 2014 na něm přibýlo dvě stě lidí, celkový počet dosáhl 1 271 lidí. Číňanů s majetkem nad deset miliard jüanů dosáhl 176.

Řada lidí z žebříčku nejbohatších jsou zároveň významnými investory v zahraničí, například Wang Ťien-lin z developerské společnosti Wan-ta nebo Kuo Čchang-čchang z Fuji Group, kteří investovali do několika zahraničních projektů.

Na žebříčku se umístilo osm pozoruhodných mladých lidí narozených po roce 1980, kteří začali od nuly a během krátké doby nahromadili obrovské bohatství. ✕

Půběžný žebříček (Forbes):

- 1. Wang Jianlin**
\$24.2 B - 60 let
reality
světový # 29
- 2. Jack Ma**
\$22.7 B - 50 let
e-commerce
světový # 33
- 3. Li Hejun**
\$21.1 B - 47 let
solární energie
světový # 38

Vepřové na způsob tung-pcho

Původ receptu

Su Š', známější jako Su Tung-pcho (1 036 – 1 101 n. l.), byl významný čínský literát z období Severních Sungů. Su Tung-pcho byl nejenom básník s hlubokými znalostmi kaligrafie, ale také zběhlý staročínský gurmán náročný na lahodné chutě. Když se provinil vůči císaři a byl degradován do Chuang-čou, často hostil přátele jídlem, které sám vařil. Jeho specialitou bylo opečené maso dušené v sójové omáčce chung-šao-žou. V jedné ze svých básní zachytil přípravu takto: „Malý oheň a trocha vody, když oheň vyhasne, jak je to lahodné.“ Způsob úpravy pojmenovaný po něm však podle legendy má svůj původ v příhodě, která se udála, až když ve městě Chang-čou po-druhé nastoupil do úřadu.

Tehdy bylo místní jezero Si-chu z větší části zanesené. Su Tung-pcho vyslal své poddané, aby jezero vyčistili a vytěžené bahno použili na zvýšení břehu. Jezero se znovu vynořilo a opět

začalo zadržovat vodu, používanou na zavlažování polí. Nová hráz se stala důležitým vodohospodářským dílem, které lidem přineslo obrovský užitek, dotvořilo krajinu a na jezero a okolí byl znovu krásný pohled. Později jedna ze známých obrazových scénérií jezera nesla název „Jarní ráno na Su Tung-pchoově břehu“.

Lidé tehdy Su Tung-pchoa za tento prospěšný čin oslavovali. Když se dozvěděli, že má rád vepřové, darovali mu na Svátky jara všichni vepřové maso. Chtěli tak vyjádřit svoji vděčnost a náklonost. Když Su Tung-pcho dostal tolik vepřového, pomyslel si, že správné by bylo podělit se o něj s dělníky, kteří jezero hloubili. Požádal o pomoc svoji rodinu a seznámil je se svou představou, že každé rodině uve- dené v registru obyvatel daruje maso s alkoholem.

Su Tung-pchoovi rodinní příslušníci si vyložili jeho příkaz tak,

aby alkohol použili při přípravě masa. Pečené maso bylo ve výsledku křupavé a lahodné a ti, co ho ochutnali, si nemohli vynachválit rafinovaný způsob přípravy. Zvěsti o lahodném vepřovém se rozšířily mezi lidem. Mezi těmi, kteří přišli Su Tung-pchoa žádat, aby je přijal do učení, byli kromě zájemců o kaligrafii a poezii i tací, kteří se chtěli naučit dělat vepřové na nový způsob, takzvané tung-pcho-žou.

Napřesrok na Svátky jara, nový rok čínského lunárního kalendáře, si už lidé vařili vepřové na způsob tung-pcho sami ve svých domovech. V průběhu let a generací se z toho stal lidový obyčej. Dnes je vepřové na způsob tung-pcho tradiční changčouské jídlo. Restaurace Lou-waj-lou si udržuje a předává tradici vaření tohoto pokrmu po generace a oblažuje jím své návštěvníky ze všech koutů světa.

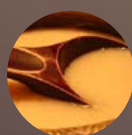
1500 g
prorostlého
vepřového

100 g
cibule

100 g
bílého cukru

250 ml
rýžového vína

50 g
zázvoru

150 ml
sójové omáčky

Příprava vepřového na způsob tung-pcho

Postup

1. Očistěte kůži na mase od štetin, omyjte ho a vložte na 3 – 5 minut do hrnce s vařící vodou. Tak se zbaví krve. Vytáhněte ho a nařežte na 20 kousků.
2. Do hliněného hrnce vložte bambusovou či dřevěnou podložku. (Lze použít i kovovou.) Podložka se používá, aby se maso nepřichytilo k hrnci. Je vhodné používat nízkou podložku, ideálně takovou, aby maso bylo částečně ponořené v rýžovém víně. Na podložku dejte vrstvu nasekaných cibulových natí (případně pórků), kousky očištěného zázvoru. Maso vložte tak, aby byla kůže položená na cibulce a zázvoru, tj. směrem ke dnu hrnce. Přidejte cukr, sójovou omáčku, rýžové víno a ještě trochu cibulky. Přikryjte pokličkou a na ostrém ohni uveďte do varu.

3. Pod pokličkou v hliněném hrnci na mírném plamenu duste přibližně dvě hodiny. Poté sejměte pokličku.
4. Otočte maso kůží směrem vzhůru, přikryjte pokličkou a duste, dokud kůrčička nebude křupavá a maso propečené.
5. Sundejte hrnec z ohně, sejměte pokličku, maso z hrnce na chvíli vyjměte, ze šťávy odstraňte mastnotu a šťávu vařením redukujte.
6. Maso vložte zpátky do vyvařené šťávy a znovu společně v neprodyšně uzavřeném hrnci na ostrém plamenu vařte, dokud maso nebude průhledné. Následně servírujte.

Tipy

1. Je třeba si vybrat maso s tenkou kůží, kde tlusté a libové maso je jasně

oddělené tak, aby jedna část byla tlustá a druhá libová. Poté, co povařené maso vyndáte z vody, nakrájejte ho na stejné velké čtverečky.

2. Místo vody používejte alkohol (můžete použít i trošku vody), ingredience na dochucení se musí vložit najednou, nesmí být průběžně doplňovány. Pouze tak dosáhnete mimořádné chuti a vůně.

3. Když maso dusíte, dbejte na správné používání intenzity ohně. Nejprve se používá silný oheň, aby se tekutiny začaly vařit, pak se dusí na mírném ohni, aby bylo maso křupavé, a nakonec se maso dusí opět na ostrém ohni. Jen tak maso bude rozvařené až průhledné, ale přitom si zachová svůj tvar, bude tučné, ale přitom ne mastné.

Pohybem a uměním proti stresu

Stres může být příčinou různých nemocí, vytěsnit ho ale zcela ze svého života je prakticky nemožné. Pro zachování zdraví je zásadní udržet si dobrou fyzickou a psychickou kondici. K obojímu podle čínské medicíny významně přispívá správný pohyb a další techniky

Kaligrafie: uklidněním mysli posílíte zdraví

Emocionální problémy mohou způsobit poruchy krevního oběhu, což vede ke ztrátě rovnováhy ve fungování vnitřních orgánů. Stres bývá lidmi dlouhodobě ignorován, ale je to klíčový problém, který je nutné eliminovat.

Jak se zbavit stresu? To je otázka, na kterou se v poslední době snaží najít odpověď stále více lidí. Pokud si chcete udržet pevné zdraví, měli byste si zapamatovat, že je třeba pěstovat duševní klid. Docílit klidu mysli však vyžaduje určité odříkání. Pro jeho dosažení je nezbytné dodržovat obecně známé a ve své podstatě jednoduché pokyny. Buďte spíše střídmí, nežeňte se zbytečně za penězi a slávou, nevyužívejte ostatní, buďte čestní, snažte se pomáhat druhým, zachovávejte optimistický pohled na svět. To všechno jsou rady na to, abyste prožili zdravý a dlouhý život.

Kaligrafie dokáže účinně zklidnit vaši mysl, povznáší ducha, vaše pocity se stabilizují, energie i emoce se ustálí, zbaví vás nechtěného stresu.

Kaligrafie je tradiční umění

charakteristické pro Čínu. Psaní každého jednotlivého tahu vyžaduje velké soustředění. Když je štětec příliš mokrá, nebo když příliš přitlačíte, hned je na papíře flek. Tahy musí být plynulé, rovnoměrné a vyrovnané, pouze tehdy působí znak harmonicky. Jak se o jednotlivé tahy pokoušíte, ani se nenadáte, váš dech se propojí s pohybem štětce a tělo se pomalu postupně uvolní.

Při hodinách kaligrafie je vaše mysl plně soustředěná, dokonce se vám i může stát, že se dostanete až do stavu extáze, vaše nálada i myšlenky se stanou součástí překrásných kaligrafických tahů. Zapomenete rázem na neradostné věci, které se před vámi nebo vedle vás dějí, přestane vnímat i zvukové podněty. Všechny problémy náhle zmizí, vaše mysl bude klidná jako vodní hladina, hlava bude naprosto uvolněná. Nezáleží na tom, zda se kaligrafii učí mladý nebo starý člověk, pro každého je to cesta k posílení zdraví, vytrvalosti, trpělivosti a odolnosti proti vyčerpání.

Procvičování kaligrafie je nejen vychutnáváním krás umění, ale také je to vlastně obdoba tchaj-ťi-čchuan na papíře, inkoustový čchi-kung (čínský systém technik dechových cvičení).

Bojová umění jako terapie pro tělo i ducha

Cvičení tchaj-ťi-čchuan (taiči) a pa-kua-čang (styl bojového umění charakteristický chozením do kruhu a spirálovitými pohyby) může harmonizovat a posílit tělo v mnoha aspektech. Dokáže stimulovat fungování vnitřních orgánů, pomáhá udržovat fyziologickou aktivitu a napravuje patologické změny v organismu. Vede ke správnému držení těla, zpevnění svalů a uvolnění kloubů, upravě hmotnosti a pohlednějšímu vytvarování postavy.

Tchaj-ťi-čchuan a pa-kua-čang regulují dech a vitální energii, mají pozitivní účinky na náš krevní oběh, posilují elasticitu cévních stěn. Vědci vysvětlují, že cvičení tchaj-ťi-čchuan a pa-kua-čang snižuje hladinu tuku v krvi, zvyšuje kapacitu plic, posiluje srdce, chrání před mozkovými příhodami nebo oddaluje jejich vypuknutí.

Evropané se dříve převážně domnívali, že tchaj-ťi-čchuan se hodí akorát tak pro staré lidi, aby se protáhli. V současné době se tyto aktivity rychle stávají popu-

lárními především mezi lidmi v kancelářských a manažerských pozicích pro rychlý nástup pozitivních účinků na fyzickou i psychickou kondici.

I když trvá dlouho, než adept dokáže využít toto cvičení při sebeobraně, tělo se již od prvních tréninků postupně zbavuje stereotypů, jež mají na celkový zdravotní stav zhoubný vliv. Kromě toho se člověk stává v jednání uvážlivějším a vnímavějším, posílí se intuice i schopnost pojmut situace z různých uhlů pohledu.

Obraz Číny v zahraničních médiích

Koncem roku 2014 laureát Nobelovy ceny za ekonomii Joseph Stiglitz předpověděl, že „Čínské století začne od roku 2015“. Tvrdil, že „Čína vstoupí do roku 2015 jako největší ekonomika.“ Jiná média, jako třeba Fox se domnívají, že čínská ekonomika to nebude mít vůbec jednoduché

V roce 2014 šel do kin film Divergence podle stejnojmenného románu Veroniky Roth. V tomto filmu se lidé dělí podle pěti typů na Upřímné, Mírumilovné, Odevzdané, Neohrožené a Sečtělé. V románu se hrdinka stane „divergentem“, protože má předpoklady pro to být členkou více typů. Podle amerického Wall Street Journal se možná také země rozdělí na podobné kategorie. Singapur je například „Sečtělý“, Amerika, jejíž ekonomika zažila obnovu, se podobá „Neohroženým“, některé země svými osudy připomínají tragické (Argentina, Venezuela, Rusko), ambiciózní (Peru, Mexiko, Indie), napjaté (Japonsko, Evropská unie) a mnoho dalších zemí se hodí k zařazení mezi divergenty, třeba Čína.

Úvahy o Číně předpokládají, že v zemi nedojde k situaci, jakou způsobil pád Lehman Brothers, ale urbanizace a přebytek výrobních kapacit povede k deflačním tlakům, takže v roce 2015 bude rozhodující, jak se zachová Čínská lidová banka, která spravuje čínskou měnu RMB.

Podle amerického média Business Insider v roce 2015 Čína překoná důležitý milník: přímé investice Číny do zahraničí přesáhnou investice ze zahraničí do Číny. To bude jasným důkazem toho, že se z Číny stala celosvětová ekonomická velmoc.

Podle článku bude kromě vzestupu asijské ekonomiky rok 2015 také rokem ekonomické transformace. Změny se ovšem odehrávají i ve struktuře americké ekonomiky. Amerika získá převahu v energetice díky revoluci, kterou způsobuje břidličný plyn a množství vyrobených tabletů přesáhne počet počítačů. Výnosy z internetové reklamy v USA přesáhnou zisky z reklamy v novinách, časopisech a dalších tištěných médiích.

„Jaké události se dostanou na titulní strany roku 2015?“ Tento článek vyšel v americkém Foreign Policy. Tvrdí se v něm, že na konci roku 2013 tento tisk odhadoval šest událostí pro rok 2014, přičemž ke čtyřem nakonec skutečně došlo. Tentokrát Foreign Policy pro rok 2015 předpovídá strategické rozvinutí pásma námořní a pozemní Hedvábné stezky, větší pozornost čínské verzi Marshallova plánu, vzestup formy prodeje O2O, tedy online to offline, pokrytí Číny Wi-Fi internetovým připojením, venkovská populace přestane tolik toužit po tom dostat se do metropolí, expanze čínských podniků do zahraničí bude čelit více problémům, Komunistická strana Číny bude důsledněji chránit tradiční kulturu, vliv západní kultury bude slábnout a KS Číny bude důsledněji využívat různá internetová nová média.

Dne 30. prosince 2014 zveřejnila také BBC odhad toho, co se stane v Číně roku 2015. Podle článku čínský ekonomický růst zpomalí, aby se stal zdravějším. Hubitelé korupce postoupí do nejvyšších vrstev Číny a vyšetřování korupce neprestane. Celý svět pocítí ambice Číny ohledně výstavby základní infrastruktury. Pro zajímavost, Číňané zrovna staví železnici v Nigérii a velký průplav v Nikaragui.

Dojde ke změnám v postojích centrální vlády vůči hnutím mladých lidí na Tchaj-wanu a v Hongkongu. Zatímco vůči Tchaj-wanu bude přátelštější, v Hongkongu bude posílena rétorika o „jedné zemi se dvěma systémy“. Možná dojde k oteplení vztahů mezi Čínou a Japonskem a je možné, že vyjdou najevo skryté příčiny toho, proč byly na bodu mrazu. Ve sporech v Jihočínském moři bude Čína nadále z plných sil prosazovat svá vlastní stanoviska.

Čína bude prostřednictvím smluv o volném obchodu, rozvojové pomoci a regionální výstavby infrastruktury pokračovat v geopolitické hře. Zároveň bude doufat, že USA budou nadále zdržovány situací na Ukrajině a v Iráku. Až z Afghánistánu odejdou američtí vojáci, do Kábulu přijde víc čínských diplomatů a obchodníků. Článek na závěr nezapomněl zkritizovat „netransparentnost rozhodování“ v Číně a citoval Churchillův pětasedmdesát let starý výrok o tom, že Sovětský svaz je tajemství zahalené do nepro-niknutelné mlhy. „Pokud by Churchill stále žil, vyjadřoval by se stejně o dnešní Číně.“

Rok 2015 očima čínských představitelů

První rok hloubkových změn“ 2014 je za námi a začíná „klíčový rok hloubkových reforem“ 2015. Dvanáctý pětiletý plán bude dokončen a bude komplexně prosazována strategie vlády práva. Jaké otázky ohledně čínské společnosti stojí za pozornost?

Vláda práva

Bude prosazována v každé oblasti společenského života všech vrstev:

Legislativní moc

Počátkem roku 2015 bude zveřejněn legislativní program. Hlavní body budou mimo jiné zákon o legislativní moci nebo zákon o bezpečnosti potravin.

Soudní moc

Hlavní bod reformy soudnictví pro rok 2015 je zajistit, aby byl úspěšně uveden do provozu nový soudní systém.

Výkonná moc

Mají být zavedeny do života požadavky na standardy zásadních rozhodnutí správních orgánů.

Reforma státních podniků

Další intenzivní prohloubení. Ve více než dvaceti provinciích byly zavedeny reformní programy státních podniků.

1.

Spuštění nového systému platů. Bude zaveden nový platový systém odpovědných činitelů 72 ústředně spravovaných podniků.

2.

Bude uvedena v platnost „mapa“ reform státních podniků.

Problematika zemědělství, venkova a rolníků

Řešení naléhavých problémů a podpora modernizace zemědělství. Čínské ministerstvo financí prohlásilo dosažení potravinové bezpečnosti za hlavní úkol.

Distribuce příjmů: urychlení reform

Program reformy systému odměn funkcionářů podniků spravovaných ústřední vládou a program sjednocení důchodů městských dělníků v soukromém sektoru a pracovníků státních podniků vstoupí v platnost.

Reforma zkoušky na vysoké školy gaokao

1.

Více provincií začne používat jednotné testy.

2.

Bude postupně ukončeno přidávání bodů a „malé gaokao“ pro studenty předposledního druhého ročníku střední školy bude odloženo.

3.

Dojde ke zrušení stavu, kdy „jedna zkouška rozhodne o zbytku života“, a bude zavedeno více zkoušek.

Ekonomická situace

Nový normální stav ekonomiky bude udržitelnější, její zpomalení poskytne prostor pro restrukturalizaci a reformu ekonomiky.

Zefektivnění správy a delegace moci

Od „snížení počtu zákonů“ k „seznamu kompetencí a povinností“.

Sjednocení starobních důchodů

Rozpracování plánu „podpory nízkých důchodů a snižování rozdílů“

Boj proti korupci

Představení čtyř velkých trendů:

Institucionalizace

Budou posíleny pravomoci veřejnosti v oblastech vyhledávání informací a dat, řešení nesrovnalostí, ověřování a transparentnosti.

Socializace

Bude vyvíjena snaha vytvořit bezúhonnou společnost, čímž budou položeny pevné sociální základy pro budování bezúhonné vlády.

Internacionalizace

Čína urychlí proces podpisů dohod o soudní spolupráci s více zeměmi.

Informtizace

Jednotlivé vládní orgány budou úplným a aktivním sdílením dat vedeny k transparentnosti.

Umění uhnětené prsty

Umění z hlíny provází populace na území dnešní Číny od nepaměti. V novodobé historii se mu dostalo významného ocenění. Dne 20. května 2006 bylo umění hliněných soch zařazeno mezi čínské nehmotné kulturní památky prvního stupně.

Tvorba hliněných soch je součástí tradičního čínského lidového umění populárního hlavně ve staré Číně. Materiálem pro sochy je speciální typ keramické hlíny.

Proces tvorby začíná přidáním vláken bavlny do jílu a důkladným promícháním této specifické směsi. Vlákna bavlny musí být v hlíně rovnoměrně rozložena. Socha se tvoří a hněte holýma rukama. V tvorbě převažují lidské či zvířecí postavy. Surové dílo se nechává uschnout ve stínu a následně se na něj maluje.

Počátky tohoto umění sahají do doby neolitických kultur, do období před 4 000 až 10 000 lety. Archeologové při vykopávkách pozůstatků prastarých kultur udělali mnoho objevů. Mezi nálezy kultury Che-mu-tu v provincii Če-ťiang se objevily 6 000 – 7 000 let staré hliněné sochy prasat a ovcí. Hliněné sochy stejných zvířat podobného stáří byly nalezeny také u kultury Pchej-ti-kang v prefektuře Sin-čeng v provincii Che-nan.

Od neolitu se v Číně umění hliněných soch nepřetržitě rozvíjelo, až se za dynastie Chan (206 před n.l. – 220 n.l.) stalo významnou uměleckou for-

mu. Ve dvou hrobech z dynastie Chan

Archeologové našli mnoho předmětů, mezi nimi hliněné postavy lidí, zvířat, koňských vozů nebo hliněných lodí. Některé byly ručně uhnětené, jiné byly vyrobené ve formě.

Číňané za dynastie Chan se domnívali, že duše po smrti žije stejně jako na tomto světě, takže i na onom světě bude mít stejné materiální potřeby. Proto bylo zvykem přidávat do hrobů množství pohřebních předmětů. Rozvoj a proměny v umění hliněných soch provázely tehdejší život na

každém kroku.

Po dynastii Chan poptávka po hliněných soškách pokračovala a vývoj tohoto umění se nezastavoval. Pomohlo mu i rozšíření náboženského taoismu a buddhismu. Polyteistické obřady byly stále častější a po celé Číně vyrůstaly taoistické svatyně, buddhistické chrámy i chrámy svatyně předků tradičních konfuciánských rodin.

Svého vrcholu umění hliněných sošek dosáhlo za dynastie Tchang (618 n.l. – 907 n.l.). Dynastie Sung (960 n.l. – 1279 n.l.) byla dobou rozkvětu buddhistických náboženských námětů v umění a z keramické hlíny se začaly dělat také hračky. Mnoho lidí se živilo umnou výrobou a prodejem hliněných postavíček. Ani po dynastii Jüan (1271 n.l. – 1368 n.l.) se oblíba hliněných figurek neztrácela. Obzvlášť malé figurky, které se mohly vystavit v domě jako umělecké dílo, ale také si s nimi mohly

hrát děti, byly vyhledávaným artiklem. Vyráběly se skoro po celé Číně.

Za dynastie Čching (1644 n.l. – 1911 n.l.) se od sebe vydělily severní a jižní školy. Na severu se proslavila škola ni-žen-čang z Tchien-ťinu, na jihu škola Chuej-šan ni-žen, neboli chuejšanští hlinění panáci z města Wu-si. Školu ni-žen-čang založil Čang Čchang-lin, jehož postavy se vyznačovaly důrazem na zachycení reality. Soustředil se na figury konkrétních lidí a dosáhl mistrovství ve vystižení jejich povahy a emocí v rysech tváře. Sochy jsou barevné a výrazné.

Sochy školy Chuej-šan ni-žen se dělí na dva typy. První typ reprezentují hračky pro děti. Typický je Ta-a-fu, pár roztomilých, tlustých dětí. Kypré postavíčky s veselými výrazy jsou jednoduché, ale estetické, v jasných, zářivých barvách. Je z nich patrné, že vycházejí z venkovské kultury. Druhý typ zachycuje postavy z divadelních

her. Tito panáci jsou nerealističtí, jejich vzhled, výraz i rysy jsou přexponované až ke karikatuře a je na nich patrná zručnost řemeslníka. Nanášely se jednoduché barvy charakteristické pro oblast dolního toku řeky Jang-c' ťiang.

Mezi další oblasti proslulé uměním hliněných soch patří Feng-siang v provincii Šen-si, Paj-kou-che v provincii Che-pej, nebo Chu-čchiou v Su-čou.

Hliněné sochy představují mimořádně hodnotnou formu tradičního čínského umění. Dají se kategorizovat různě. Nejčastěji se dělí podle námětu na sochy lidí, zvířat, ptáků a květin, staveb a věcí. Obecně platí, že celkový dojem exponátů dělá ze tří desetin tvar, ze sedmi barevnost a kresba. Nejprve se na dílo nanášejí podkresové barvy, až pak se domalují detaily a malba jako taková. Některé sochy se ale nemalují, ponechávají se v barvě hlíny. ✕

Pravidla feng-šuej pro obydlí

Pravidla existují nejen pro způsob chování a jednání, jsou jakýmsi souborem zkušeností a předávaným návodem, jak si například poradit s rozhodováním ohledně bytu

Při výběru bydlení Pekinčané říkají: „Když máš peníze, nebydlí v jihovýchodním bytě, v zimě tam bude zima a v létě horko.“ Kromě toho jsou pro Pekinčany zásadní čísla, okolí a charakter místa i různé další aspekty.

V Pekingu se domům, ve kterých žijí lidé, říká jangové domy, energie jang značí aktivitu a životní energii. Místům, která patří zesnulým, tedy hrobům, se pro pasivní energii jin říká jinové domy. U jinových domů rostou často borovice a cedry, symboly věčnosti myšlenek a idejí mrtvých. Cedry a borovice navíc udržují vodu

a půdu na místě, takže hroby chrání. Samozřejmě také pomáhají lidem zapamatovat si, kde jsou hroby jejich blízkých. Když stromy vyrostou, místa, kde mají provést oběti a vyčistit hroby od plevele a býlí, jsou vidět už z velké dálky.

Na rozdíl od jinových domů u Pekingských dvorců nejsou ani borovice, ani cedry. Pán domu by také u domu nesl ani morušu s těmi nechutnějšími plody, před ani za usedlostí nesmí růst dokonce ani hrušeň. Moruše i hrušky totiž v čínštině zní stejně jako slovo pro „pohřeb“ a

„opustit tento svět“ (sang a li). Podle rčení „moruše, borovice, cedry, hrušeň a jehlíny na dvorech domů nemají co dělat“. Jerlín se čínsky řekne podobně jako démon nebo duch (kuej).

Na dvorech pekingských usedlostí často rostou jabloně, granátová jablka a čínské datle. Na jaře se lze těšit z jejich květů, v létě můžete pod nimi najít chládek a na podzim mít čerstvé ovoce. Na jaře půvabné, na podzim užitečné, tak se dá shrnout, jaké stromy je nejvhodnější pěstovat kolem pekingských obydlí.

Čínské taoistické kung-fu „Cesta ke zdraví“

Kurzy pro děti i dospělé

wutao99@seznam.cz
facebook.com/wutao.cz
+420 603 100 280

wutao.cz
wudang kung fu association

Časopis DUHA

Zajímavosti a krásy Číny, čtvrtletník, 4. ročník
Registrován v evidenci periodického tisku
pod evidenčním číslem: MK ČR E 21261

Datum vydání: 31. 5. 2015
ISSN: 2336-1905
Náklad 5 000 ks

Vydává: **M-Phoenix, s.r.o.**
Hornácké náměstí 1470/8, 621 00 Brno,
IČ: 24186236, DIČ: CZ24186236

Výroba: M-Phoenix, s.r.o.
ve spolupráci s CRI (<http://asiednes.cz>)

Grafická úprava: **Aparat.**
www.aparat-studio.com

Foto: archiv CRI, archiv M-Phoenix, s.r.o.

Tisk: Triangl, a.s.

Kontakt pro zájemce o reklamu o časopisy:
mphoenixsro@gmail.com

Starší čísla najdete ke stažení na stránce
www.mphoenix.eu

CRI

Čínský rozhlas pro zahraničí (CRI) je státní rozhlasovou stanicí, která jako jediná z čínských stanic vysílá do celého světa. CRI zahájil svoji činnost 3. prosince 1941 a od té doby tuto činnost neustále rozšiřuje. V současné době má v zahraničí 32 zpravodajských kanceláří a vysílá v 61 jazycích, stal se tedy mezinárodní mediální organizací, která disponuje obrovskou informační sítí. Cílem CRI je seznámit svět s Čínou i Čínu se světem a posílit vzájemné poznání a porozumění.

Česká sekce CRI funguje od roku 1968. Kromě vysílání na krátkých vlnách začala v březnu 2004 vysílat i na středních vlnách. Od prosince 2003 byly oficiálně uvedeny do provozu také webové stránky v českém jazyce, kde najdou čtenáři spoustu zajímavých článků o kultuře, tradicích, umění a také o aktuálním dění v Číně i v zahraničí.

Vysílání do éteru

České vysílání CRI zachytíte denně na krátkých vlnách:

SEČ 20:00-20:30/ SELČ 21:00-21:30 na frekvenci: 7325 kHz, 7415 kHz, 9515 kHz

SEČ 20:30-21:00/ SELČ 21:30-22:00 na frekvenci: 7305 kHz/43.27m, 7415 kHz/25.48m

SEČ 12:00-13:00/ SELČ 13:00-14:00 na frekvenci: 13685 kHz, 15225 kHz/19.7m, 17570kHz/17.07m

na středních vlnách:

SEČ/SELČ 23:30-00:30 na frekvenci: 1458 kHz

Czech service

16A Shijingshan Road
Beijing 100040 China

Tel.: +86-010-68892324,
+86-010-68892387
Fax: +86-010-68892322

E-mail: cze@cri.com.cn
<http://asiednes.cz>

CRI
中国国际广播电台
CHINA RADIO INTERNATIONAL

CIBN
中国国际广播电视网络台
CHINA INTERNATIONAL BROADCASTING NETWORK

